

**Historiska
stämmor på
nytt sätt**

Sidan 6-9

**Bra grogrund
för svenska
åkerböner**

Sidan 18-20

**Konsten
att hitta
mekaniker**

Sidan 24-25

Grodden

Nr 2

April 2020

En medlemstidning
från Lantmännen

www.lantmannen.com

**Så påverkar
epidemin
Lantmännen**

Sidan 4-5 och sidan 27

**Nya e-handeln
färdig för
lansering**

Sidan 10-11

**Ambassadören
som tror på nätverkande**

Sidan 14-15

Signerat

Maten kommer inte ta slut

REDAKTION

Grodden, Lantmännen, 205 03 Malmö
Tel växel: 010-556 00 00
grodden@lantmannen.com

CHEFREDAKTÖR

Anna Carlström
Tel: 010-556 09 68
anna.carlstrom@lantmannen.com

REDAKTÖR

Helena Holmkrantz
Tel: 010-556 06 43
helena.holmkrantz@lantmannen.com

LAYOUT

Jan Reinerstam, Pagarango

OMSLAGSBILD

Louise Gärdenborg är en av Lantmännens 41 ambassadörer. Foto: Johan Olsson

UPPLAGA

Grodden är Lantmännenkoncernens informationstidning till ägarna. Lantmännens medlemmar (ägare) får tidningen som medlemsförmån. Upplagan är cirka 38 000 exemplar. Tidningen utkommer med 6 nummer per år.
Tryckeri: V-Tab i Landvetter

DISTRIBUTION

Tidningen distribueras som posttidning B till ägarna. Den distribueras även internt inom Lantmännen.

ADRESSÄNDRING

Medlemmar: Meddela kundregistret.
Tel 010-556 00 00
cf.ssc.kundregister@lantmannen.com
Övriga: Kontakta redaktören

ANNONSBOOKNING

Mediavalet
Kontaktperson: David Martinez-Lundström
E-post: david@mediavalet.se
Tel: +46 735 699 350

ANNONSMATERIAL

Tekniska upplysningar: Annonser ska levereras till Mediavalet som tryckfärdiga pdf-filer, bilder i 300 dpi. E-post: david@mediavalet.se

ANNONSFORMAT (i mm) och priser

Format	Mått (mm)	Pris	
1/1 sida (satsyta)	225x320	18 500:-	
1/1 sida (utfallande*)	250x350	18 500:-	
1/1 sida (sista sidan*)	250x320	20 500:-	
1/2 sida (stående)	106x320	10 500:-	
1/2 sida (liggande)	225x155	10 500:-	
1/4 sida (stående)	106x155	5 600:-	
1/4 sida (liggande)	225x74	5 600:-	
1/8 sida (stående)	49x155	3 100:-	
1/8 sida (liggande)	106x75	3 100:-	

* +3 mm skärsmån vid utfallande

Moms tillkommer på samtliga priser.

Priserna ovan baseras på färdigt material, enligt tekniska upplysningar. Övrigt arbete debiteras.

PRELIMINÄR UTGIVNING 2020

(med reservation för ändringar)

Nr	Utgivning	Materialdeadline
3	25/5	29/4
4	21/9	28/8
5	14/12	18/11

Lantmännen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och norra Europas ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Vi ägs av 20 000 svenska lantbrukare, har 10 000 anställda, har verksamheter i ett 20-tal länder och omsätter 50 miljarder SEK på årsbasis. Med basen i spannmål förädlar vi åkermarkens resurser för ett livskraftigt lantbruk. Några av våra mest kända varumärken inom livsmedel är AXA, Bonjour, Kungsörnen, GoGreen, Gooh, FINN CRISP, Korvbrödsbagarn och Hatting. Vårt företag är grundat på kunskap och värderingar som har funnits i generationer hos våra ägare. Genom forskning, utveckling och verksamhet i hela värdekedjan tar vi tillsammans ansvar från jord till bord. Läs gärna mer på www.lantmannen.se.

Just nu befinner sig Lantmännen, Sverige och delar av världen i en situation som vi aldrig varit med om tidigare. Den snabba spridningen av coronaviruset mellan människor och mellan länder påverkar människors vardag och skapar en osäkerhet på alla marknader – från finansmarknaden till spannmålsmarknaden och många andra marknader. Osäkerheten är fundamental och det som sägs ena dagen kan vara inaktuellt dagen därpå.

För Lantmännen betyder den uppkomna situationen givetvis att vi måste vara beredda att agera snabbt, men också att vara kloka nog att lägga planer och strategier även för längre perioder.

I mitten av mars annonserade Livsmedelsindustrierna, där Lantmännen är medlemmar, i alla stora tidningar och beskrev situationen för de livsmedelsproducerande företagen. Man börjar med att konstatera att maten räcker – den kommer inte att ta slut. Men man konstaterar också att samhället just nu måste inse att den näring vi arbetar i, livsmedelsvärdekedjan inklusive primärledet, måste klassas som samhällsviktig.

Om en skolstängning blir aktuell och våra anställda föräldrar skulle tvingas vara hemma för barnpassning så skulle det slå mycket hårt mot vår produktion och verksamhet. I ett sådant läge kommer Lantmännen sannolikt inte att kunna upprätthålla sin produktion och leveranser av bland annat livsmedel, bioenergi, foder och förnödenheter till det kommande vårbruket. Beslut har nu kommit om att våra verksamheter klassas som samhällsviktiga – ett mycket viktigt beslut. Som lantbrukare tror jag du inser utmaningarna. När det gäller de mer gårdsnära frågorna har vi ett nära samarbete med LRF.

I tuffa situationer inser man betydelsen av goda relationer och betydelsen av ett gemensamt agerande. Livsmedelsindustrierna skriver vidare i annonsen att man ska välja svenska livsmedel och fortsätta handla från sina lokala matproducenter. Lantmännens arbete med Bra Mat får en helt ny dimension och kanske har vi aldrig varit mer rätt än nu!

Samtidigt är det viktigt att ta ett steg tillbaka och betrakta situationen med lite distans. I den bokslutskommuniké som Lantmännen släppte den 10 februari kommenterade jag vår position. "De senaste åren har varit Lantmännens mest framgångsrika genom tiderna, och jag vågar säga att vi som företag befinner oss i en starkare position än någonsin tidigare. Vi kommer att fortsätta fokusera på att ytterligare stärka våra positioner på marknaden: bland annat genom fortsatta investeringar i infrastruktur, produkt och tjänsteutveckling och forskning och utveckling inom samtliga verksamhetsområden. På så vis fortsätter vi arbetet med vår långsiktiga ambition att driva utvecklingen av framtidens jordbruk – och att fortsätta bidra till att skapa ett svenskt lantbruk i världsklass."

Hur de kommande veckorna och månaderna utvecklar sig vet vi väldigt lite om. Vissa av våra affärer kan på olika sätt gynnas av situationen, medan andra möter utmaningar. Här måste varje affär och division analysera situationen och utifrån olika scenarier lägga upp olika planer. Allt ifrån att skydda personal till planering av transporter och logistik. Den fundamentala styrkan i Lantmännen kvarstår; vi har en hög soliditet och betydande kassareserver som skapar uthållighet för tuffa situationer.

I det korta perspektivet är sannolikt den bästa strategin att fortsätta göra precis det vi gör i dag. Men när tillfällen dyker upp måste man också vara snabbfotad – att ställa om delar av Reppes produktion till handsprit är ett lysande exempel!

Den fundamentala styrkan i Lantmännen kvarstår; vi har en hög soliditet och betydande kassareserver som skapar uthållighet för tuffa situationer.

Under de senaste veckorna har Lantmännen genomfört sina distriktsstämmor. Med kort varsel beslutade styrelsen om att den sista veckans sex stämmor skulle hållas på distans. Telefonmöten var en enkel och kostnadseffektiv lösning för att fullfölja våra demokratiska åtaganden. Jag vill verkligen tacka er alla som snabbt ändrade alla planer och kunde genomföra stämmorna med stor professionalitet.

Jag var själv ute på två riktigt intressanta, och helt olika, stämmor. I distrikt Södra Skåne diskuterades Lantmännens långsiktiga inriktning och under Dala-Aros stämma på Brunby hamnade fokus på vår spannmålsanläggning i Västerås. Nu arbetar vi med att på bästa möjliga sätt kunna genomföra vår föreningsstämma på distans, där de viktiga besluten kan fattas. En av de mest angelägna frågorna är givetvis att besluta om utdelningen. De miljoner som styrelsen föreslår vet vi alla är ett betydelsefullt tillskott till det svenska lantbruket.

Jag inledde med att konstatera att förutsättningarna just nu ändras oerhört snabbt. Stabiliteten i Lantmännen och våra sunda affärer betyder att vi kan hantera utmaningar. Jag avslutar med att fortsätta citera Livsmedelsindustrierna, "Om vi behåller lugnet, visar omtanke och hjälper varandra så fixar vi det här, tillsammans".

Jag önskar er alla lycka till med vårbruket. Det är grunden för fortsättningen!

Per Olof Nyman

Vd och koncernchef

Silo i centrum

På flera håll i Sverige pågår diskussioner om hur Lantmännens centralt belägna anläggningar ska kunna samsas med aktiviteter i växande städer. Flytten i höstas av kvarnen och spannmålsanläggningen i Uppsala är ett exempel.

I Västerås är frågan mycket aktuell. På distriktsstämman i Dala-Aros antogs en skrivelse till kommunstyrelsen i Västerås om betydelsen för lantbruket att fortsatt kunna nyttja spannmålsanläggningen.

Uttalandet fick stor publicitet och ledde till ett uppslag och förstasidan i Västmanlands Läns Tidning. I uttalandet uppmanade stämman bland annat Västerås stad att vänta med att bygga eller flytta en planerad gång- och cykelbana och att fortsatt förhandlingarna med Lantmännen. Yttrandet avslutades med "Vi är inte emot en flytt, men låt inte landsbygden och jordbruket betala för stadens utveckling. Vi vet att stad och land både kan och måste fungera tillsammans!"

Bakgrunden till uttalandet är att de förhandlingar som förts mellan Lantmännen och Västerås stad om att flytta anläggningen gått i stå. En viktig fråga handlar om ersättning för att flytta anläggningen. Västerås, som är en expanderande stad, önskar marken till bland annat bostäder och ett planerat resecentrum.

Eftertraktat hamnläge

Som många andra av Lantmännens anläggningar har silon ett eftertraktat hamnläge. Frågan om placeringen av en cykelväg i direkt anslutning till infarten har uppfattats som en provokation och ett sätt att tvinga Lantmännen till flytt. En cykelbana skulle riskera att göra anläggningen obrukbar

Spannmålsmottagningen i Västerås ligger mitt i staden.

eftersom den omöjliggör lossning och lastning från både lastbil och båt. Lantmännen hävdar i diskussionerna med staden, att när kommunen begär en flytt av anläggningen måste man också förhandla om förutsättningarna på ett konstruktivt sätt.

Frågan är mycket aktuell och Lantmännens vill att förhandlingarna ska fortsätta i en

anda som kan leda framåt – och som kan gynna både Västerås stad, Lantmännen och lantbruket i regionen. Eller som man också poängterar i skrivelsen; Det här är inte en ren fastighetsfråga utan en komplex jordbruks-, landsbygds- och livsmedelsförsörjningsfråga.

Text: Anna Carlström

Ny kod ökar öppenheten

När Svensk Kooperation startade hade Lantmännen ett specifikt önskemål – en ny kod för styrning av kooperativa företag. Nu är koden framtagen och på föreningsstämman i maj kommer fullmäktige att fatta beslut om att anta koden. Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag. Svensk Kooperation, som ansvarat för att ta fram koden, är en förening som samlar kooperativa företag från både konsument- och producentsidan med målet att främja den kooperativa företagsformen.

Lantmännen har varit drivande i framtagandet och stora delar av koden tillämpas redan i dag inom Lantmännen. Men det finns också flera nya inslag i koden som ska öka transparensen. Ett exempel på nya rutiner är att de förtroendevalda revisorerna ska ha en egen punkt på föreningsstämman.

Vad är då en kod? Syftet är kort och gott att ge vägledning för styrning av ett företag, men bidrar också till att underlätta jämförelser mellan olika företag.

Innehållet i koden kan kort sammanfattas med några punkter; att främja medlemsdialogen och de demokratiska beslutsprocesserna samt att öka transparensen och öppenheten i styrelsens arbete. En annan viktig del handlar om att lyfta fram särarten, fördelarna och konkurrenskraften hos kooperativa företag.

Lantmännen tillämpar i dag även vissa delar av Svensk kod för bolagsstyrning, men som kooperativt företag har man inte formellt antagit den.

Text: Anna Carlström

Läs mer på <https://svenskkooperation.se/kooperativ-kod>

Nya tag med Klimat & Natur

Blommande kantzoner är en ny del i konceptet Klimat & Natur.

Lantmännens odlingsprogram Klimat & Natur lanseras på nytt i samband med att Kungsörns mjölsortiment får ett nytt utseende. De första produkterna från programmet började rulla ut i butikshyllorna i februari.

Odling enligt Klimat & Natur ligger i linje med det som Lantmännen förespråkade i rapporten Framtidens Jordbruk, nämligen att skapa ett jordbruk som verkar för biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan. Odlingsprogrammet lanserades redan 2015 med produkter som fram tills nu syns i butik genom Kungsör-

nens koncept "Ett vänligare vete". Men nu lanseras alltså programmet på nytt under det nya konceptnamnet Klimat & Natur – Lantmännens program för framtidens jordbruk. I samband med detta uppdateras också programmet med nya åtgärder och principer.

– Vi går från 20 procent till 30 procent mindre klimatpåverkan i primärproduktionen genom att införa fossilfritt bränsle på gårdarna. Därtill kommer krav på blommande zoner på åkrarna för att gynna den biologiska mångfalden, säger Linnea Heiskala, Projektledare Hållbar utveckling.

5

Hållpunkter i konceptet:

- Fossilfritt drivmedel
- Klimatsmart mineralgödsel
- N-sensor
- Lärkrutor
- Blommande kantzoner

Lantmännen Lantbruk går också ut med en inbjudan till alla odlare som vill satsa på odlingskonceptet Klimat & Natur. I konceptet förbinder man sig att följa de fem olika åtgärderna för mer klimatsmart odling, i gengäld får man mer betalt för sin spannmål.

Handel med emissionsinsatser

Orderperiod Nr	Antal köp styck	Antal sälj styck	Transaktionspris procent	Omsatt volym styck
2019				
12	31	156	126	5 595 336
2020				
1	24	109	132	5 254 437
2	25	132	133	5 928 740
3	19	105	135	5 194 346

Kommande handelsdagar 2020

26 maj och 15 juni

Kompletterande information, handelsregler och orderblankett för köp/sälj finns på Lantmännens hemsida lantmannen.com/emissionshandel

Kontoöversikt och gällande räntesatser

Lantmännen Lantbruk/ Maskin SE	Aktuella räntesatser 1 april 2020
Kundreskontra	
Fakturor, dröjsmålsränta	efter förfallodag 11,80 %
Kundreskontra	
Finansieringstjänst	efter förfallodag 5,55 %
	efter nytt förfalldatum 11,80 %
Avräkningskonto fr o m 5 juni	tillgodo 0,00 %
Avräkningskonto	skuld 1,80 %
Avräkningskonto	spannmålsförskott 1,80 %
Avräkningar, disponibelt	endast medlemmar 0,70 %
Sparmedel	endast medlemmar 0,70 %

Har du frågor om dina konton eller sparmedel? Kontakta cf.ssc.kassatjanst@lantmannen.com

Ett litet virus har vänt upp och ner på världen. Ingen går fri från påverkan och de marknader där Lantmännen är verksamt förändras från dag till dag. Hur går det till exempel med insatsvaror, foder och maskiner? Och hur klarar Lantmännen Cerealia rusningen efter pasta i butikerna? Grodden ringde runt och fick en lägesrapport sista veckan i mars.

Coronaepidemin

Så påverkas Lantmännens verksamheter

– Vi har läget under kontroll och kommer, som det ser ut nu, helt klart att kunna förse svenskt lantbruk med de insatsvaror som behövs.

i Lugnande ord från Johannes Åkerblom, växtodlingschef och ansvarig för utsäde, frö, växtnäring, växtskydd, nät och garn, på Lantmännen Lantbruk. Generellt har pandemin, när detta skrivs i månadsskiftet mars-april 2020, haft ingen eller mycket liten påverkan på växtodlingsaffären. En stor del av insatsvarorna finns redan inom landets gränser eller produceras här som till exempel utsäde.

Och som det ser ut i nuläget finns det inga som helst farhågor om att problem med leveranser från andra länder kommer att uppstå.

– Vi har alltid en mycket tajt dialog med våra leverantörer, något som vi intensifierat än mer i läget som det är nu, kommenterar Johannes.

Stabilt inför hösten och 2021

Även inför hösten 2020 och det nya växtodlingsåret ser det för närvarande stabilt ut. All utsädesproduktion sker inom landet förutom raps där det i dagsläget inte finns några indikationer på produktions- eller leveransproblem.

Den största risken för problem är att nyckelpersoner på anläggningar blir

sjuka och måste tas ur tjänst – kanske flera samtidigt.

– Men här har vi sedan tidigare en väl utarbetad beredskapsplan för hur dessa ersätts på ett pragmatiskt sätt.

Säkrad backup

Lantmännen har dessutom tagit kontakt med tidigare medarbetare för att ha en förberedd backup av erfaren personal om så skulle behövas. Det finns alltså en mycket tydlig och stark beredskap både personellt och logistiskt för att kunna hantera och lösa eventuella problem som uppstår på grund av coronaepidemin.

– Vi och svenskt lantbruk är till och från med om kriser som till exempel torkan 2018 och kommer även denna

” Det kommer att finnas foder tillgängligt. Vi har gott om spannmål och fyller på våra lager med råvaror.

gång kunna hantera det på ett bra sätt och gå stärkt in i framtiden, avslutar Johannes Åkerblom.

Försenade transporter

– Redan i mitten av februari förberedde vi oss för att effekterna av coronaviruset skulle kunna påverka oss, så vi jobbade från dag ett efter ett värsta-scenario, berättar Kristina Gustafsson, foderchef på Lantmännen Lantbruk.

Först handlade det mest om Kina och risken för att landet skulle införa

handelshinder eller handelsstopp. Men som det ser ut nu så har läget stabiliserat sig i Asien och handeln fungerar i dag bra.

Stängda gränser öppna för gods

Efter utbrottet i Italien övergick fokus till Europa och risken för stängda gränser ökade. Farhågorna besannades och i skrivande stund är dessa i princip stängda – men inte för gods. Denna öppenhet till trots så kommer det att bli stora förseningar i transportflödet på grund av kontroller vid gränser. Det man ser som mest kritiskt nu är risken för problem relaterade till sjuk personal. Det gäller i alla led i produktionskedjan: fabriker, chaufförer, lagerpersonal, administration och så vidare. Det behöver nödvändigtvis inte handla om coronasmitta utan kan röra sig om lindriga symtom som kanske indikerar vanliga förkylningar, men som nödvändiggör att de tas ur tjänst. Man kanske inte kan räkna med ett normalt flöde i transport och handel.

– Men, fortsätter Kristina Gustafsson, det är viktigt att poängtera att det kommer att finnas foder tillgängligt. Vi har gott om spannmål och fyller på våra

Föreningsstämman hålls på distans

Risken för spridning av coronaviruset påverkar Lantmännens medlemsmöten. Nu planeras föreningsstämman och förtroenderådets möte i maj att hållas på distans.

I mitten av mars tog koncernstyrelsen beslutet att årets föreningsstämman den 7 maj kommer att hållas planenligt, men på distans. Föreningsstämman kommer att genomföras som en webbstämman i ett mindre format. Ambitionen är att hantera samtliga formella punkter, som till exempel fastställande av resultat, beslut om utdelning och val.

Beroende på upplägget för föreningsstämman kommer förtroen-

derådet att hållas den 7 maj, efter stämman, eller som tidigare planerat den 8 maj. Naturligtvis även detta på distans och i ett mer kompakt format.

– Risken för smitta och konsekvenser av detta genomsyrar all vår verksamhet just nu. För allas säkerhet arbetar vi nu intensivt med att göra dessa distansmöten riktigt bra. Vi har redan god erfarenhet av detta. Andra veckans distriktsstämmor hölls på distans, via telefonmöten. Trots kort varsel och helt annorlunda förutsättningar har mötena fungerat väldigt bra, konstaterar medlemschef Anna Carlström.

lager med råvaror. Förvärras läget på transportsidan kan det bli svårare att få fram vissa råvaror och då får vi vara innovativa i vår utveckling, vi har lösningar även för ett värsta-scenario. Erfarenheten är dock att lantbrukare är handlingskraftiga, pragmatiska och på gott och ont vana vid att hantera och lösa kriser.

Kristina poängterar att hon vill lugna oroliga lantbrukare och är övertygad om att alla tillsammans kommer att gå igenom detta.

– Långsiktigt kan lantbruket bli ett slags vinnare – om man nu kan säga så – i den situation som uppkommit. Den långa perioden i svensk historia med nedmontering av krisberedskap kommer säkert att i grunden omvärderas. En trygg och säker inhemsk livsmedelsproduktion kommer att vara ett viktigt inslag framöver, menar Kristina Gustafsson.

Maskiner och redskap i lager

På Lantmännen Maskin följer man, precis som för övriga områden inom koncernen, givetvis de riktlinjer som ges för att hantera och minimera riskerna med coronaviruset. Man värnar om medarbetare och kunder.

– Vi har ställt in ett stort antal maskinvisningar och sett till så att vi jobbar så säkert som möjligt både internt och med kunderna, berättar Leif Thorwaldsson, vd Lantmännen Maskin.

Det handlar om att göra avvägningar på hur många som jobbar tillsammans och i vilka grupper, för att minimera ris-

ken för smittspridning bland personal och kunder. Maskinaffärer är oftast långsiktiga och med tanke på den osäkerhet som råder just nu både på hemmaplan och i världen är det nästan omöjligt att sja om effekter på längre sikt.

– Vi har maskiner och redskap hemma i lager för att möta efterfrågan inför vårbruket. Specialbeställda maskiner kommer dock att påverkas. Bli epidemin långdragen kan det kanske bli påverkan i form av logistiska problem, men just nu är vi relativt opåverkade vad gäller leveranser och service till våra kunder, konstaterar Leif Thorwaldsson.

En utmaning

Torrvaror som pasta, havregryn och mjöl är något svenskarna vill ha hemma i skafferiet, när farsot och ofärd hotar utanför knuten.

Att hålla produktionen på hög nivå för att förse butikerna med varor och samtidigt ha bemanning nog att genomföra det är ett pussel som Lantmännen Cerealia ställs inför i coronatider.

– Vår främsta prioritering är alltid säkerhet och hälsa för de anställda. Vi följer myndigheternas rekommendationer och arbetar samtidigt för att inte tappa fokus på kvalitet och säkerhet i produktionen, förklarar Karolina

” Vår uppgift är ju att säkra matförsörjningen i Sverige och vi känner verkligen att vi kan göra skillnad.

Valdemarsson, affärschef på Lantmännen Cerealia.

Cerealia kunde se en uppgång i efterfrågan av basvaror redan i början av mars, en uppgång som successivt stegrades. I senare delen av mars var efterfrågan mer än dubbelt så hög som vanligt. Suget efter pasta, havregryn och mjöl var större än företaget någonsin sett.

– Vi gick in i den här situationen med ett bra lager och bra produktion, dessutom finns det gott om råvara. Så här långt har produktionen fungerat bra, vi har inte haft några större problem med frånvaro i mars månad, säger hon och fortsätter:

– Vår uppgift är ju att säkra matförsörjningen i Sverige och vi känner verkligen att vi kan göra skillnad. Att det blivit fokus på livsmedelsförsörjning i samhället är också något som ökar engagemanget hos personalen ytterligare.

April månad kan bli tuff om frånvaron ökar på grund av sjukdom och det

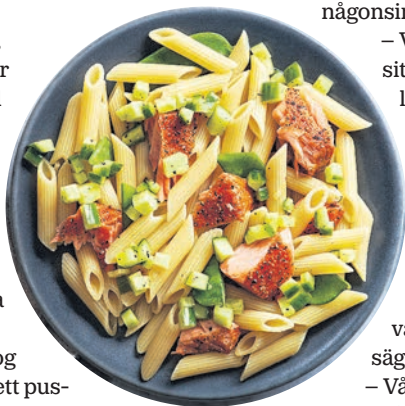
inte går att hålla uppe den höga produktionstakten. Även med en bra produktionstakt kommer det bli tufft att nå god leveransförmåga på vissa varor under april. Efterfrågan steg så snabbt och kraftigt att det finns en naturlig fördröjning i att komma ikapp. På Cerealia arbetar man intensivt med att försöka förutse olika händelseförlopp för den närmaste tiden.

– Vi försöker samla in så mycket fakta som möjligt, i samarbete med både säljare och kunder, och utvärderar olika möjliga scenarier. Vi måste säkra bemanningen för att kunna fortsätta ha en hög kapacitet och bra logistik genom hela kedjan, konstaterar Karolina.

I återhämtningsfasen behöver Cerealia planera för att bygga upp ett lager igen. Basvaror som pasta och havregryn förbrukas hela tiden, oavsett om det är kris eller normaltillstånd.

– Det är inte våra varor som står två år och samlar damm i skafferiet. Även om det antagligen blir en viss nedgång när pandemin är över, kommer vi ha en fortsatt efterfrågan att möta.

Text: Hans Jonsson/Cumulus information och Helena Holmkrantz

Se alla våra gräsklippare på vår hemsida!

Husqvarna

Robotgräsklippare Automower 420

18312:-

Rek. ca pris 20720:-

Inkl. åsk-skydd och garage
Värde 2079:-

Husqvarna

Åkrgräsklippare R 214tc Inkl. Klippaggregat C94, B&S Intek 7160 V-twin

26236:-

Rek. ca pris 33520:-

STIHL

Högtryckstvätt RE 130 Plus

2392:-

Rek. ca pris 3432:-

STIHL

Motorsåg MS 201 C-M

4468:-

Rek. ca pris 6072:-

HIKOKI

Kap/Gersåg C8FSHG + arbetsbord

3196:-

Rek. ca pris 3488:-

Paket

AL-KO

Vedklyv LSH 520/5

3196:-

Rek. ca pris 3756:-

Inkl. visir med hörsel-skydd
Värde 316:-

Barkborrefälla

340:-

Feromoner

148:-

outdoor CLASSIC

Skjorta Canada

199:-

Öppettider i butiken:

Måndag-fredag: 9-18 · Lördag: 9-13 · Dygnet runt på webben!

Alla priser är exklusive moms. Vi reserverar oss för tryckfel, slutförsäljning och eventuella prisjusteringar. Gäller så långt lagret räcker. Eventuell fraktkostnad tillkommer. Se resten av vårt breda sortiment på www.hylte-lantman.com

0345-400 00

www.hylte-lantman.com

Hantverksgatan 15, 314 34 HYLTEBRUK

Positiva stämmor färgade av allvar

Lantmännen är mer än ett vanligt företag och årets distriktsstämmor har definitivt varit mer än vanliga. Under två veckor hölls 20 stämmor i hela landet med intresserade och engagerade medlemmar. Men redan i mitten av den första stämmoveckan beslutade styrelsen att den andra veckans stämmor skulle hållas på distans, med hänsyn till medlemmar och medarbetares säker-

het. Resultatet blev snabbt omkastade planer och sex stämmor via telefon. Genom sms och hemsidor informerades Lantmännen om de nya förutsättningarna.

Frågan var givetvis – kan man hålla en stämma på telefon? Svaret är – det går alldeles utmärkt! God organisation, väl förberedda mötesordföranden och distriktsstyrelser som tillsammans med sina valbe-

redningar visade stor professionalitet ledde till mycket bra stämmor helt i enlighet med stadgarna. Alla distrikt har nu en styrelse och valda fullmäktige till föreningsstämman. Deltagarantalet var lägre och diskussionen dämpades möjligen något, men utifrån de givna förutsättningarna har alla inblandade rätt att vara både nöjda och stolta!

Formen för stämmorna är en sak, men viktigast är diskussionen, förslagen och kommentarerna under mötena. Summerar man årets stämmor kan man

Distriktsstämmor 2020

På plats och på distans

Södra Skåne

Internationella bolag i fokus

Hur det går för Lantmännen Unibake på den europeiska marknaden och varför har de satsat på bageriverksamhet i Australien? Är innehavet i HaGe-Kiel strategiskt rätt?

Det var några av de frågor som deltagarna i distriktsstämman i Södra Skåne passade på att ställa när de hade chansen under stämman.

God stämning rådde bland de drygt 150 som valde att komma till Scandic Star i Lund där en av årets första distriktsstämmor hölls. De fick möjligheten att lyssna

på och ställa frågor till koncernchef Per Olof Nyman och styrelseordförande Per Lindahl.

Per Olof Nyman tog tillfället i akt att förklara vad som ligger bakom de olika siffrorna i resultatet och hur Lantmän-

nen valt sina nyckeltal. Han konstaterade vidare att tillväxten i Lantmännen är god och att det inte bara ske genom förvärv utan att en stor del består av organisk tillväxt.

Johan Hoolmé, distriktsordförande.

– Tillväxt är en del av livskraften i ett företag och det är också grunden för den rekordhöga utdelning som vi har kunnat föreslå, fyllde Per Lindahl på.

Det blev en del diskussioner och frågor under deras gemensamma föredrag. Framför allt om livsmedelsdivisionen och om internationellt ägande.

Per Olof Nyman förklarade bland annat varför Lantmännen Unibake expanderar internationellt:

– Unibake är vår mest globala verksamhet. Bolaget har en bra nordisk bas och en stark position i Norden. För att

kunna fortsätta växa letar vi efter nya marknader. Australien är till exempel en av världens mest intressanta marknader, en rik marknad med stor efterfrågan på den typen av bageriprodukter som Unibake producerar. Men australiensarna är precis som vi, de vill ha mat som är producerad i landet – de vill ha en känguru på förpackningen. Våra danska wienerbröd och belgiska croissants slutade sälja. Vi letade därför efter en produktionsbas i Australien och när vi fick chansen att förvärva ett bageri såg vi det som en god möjlighet.

Även regioncheferna för Lantbruk och Maskin, Fredrik Bodin och Peter Tillberg, var på plats för att rapportera om vad som är på gång i Skåne-regionen och hur det gångna året fallit ut.

Styrelsen i distrikt Södra Skåne blir efter omval samma som förra året. Till ordförande omvaldes Johan Hoolmé.

Text och bild: Helena Holmkrantz

Örebro-Värmland

Fyra motioner och en skrivelse

I distrikt Örebro-Värmland blev det en del diskussioner sedan fyra motioner och en skrivelse kommit in till stämman. Skrivelsen är riktad till Lantmännens koncernstyrelse och kritiserar bland annat nedläggningen av Lantmännen Maskins verkstad i Säffle.

En motion handlar om spannmåls-mottagning i skörd. Stämman beslutade att motionen ska tas vidare till Tvärgrupp spannmål. De tre övriga motionerna handlar om bruttopris för spannmål, om vinstfördelning till ägarna och om Lantmännens bonus-system. Alla dessa tre motioner kommer att behandlas på föreningsstämman.

Johan Eklund nyvaldes till distriktsstyrelsen.

Text och bild: Katja Ihrsen

Regionchef Cathrine Wallin berättade om vad som är aktuellt i Lantbruk.

konstatera att det varit positiva och väldigt lugna möten. Ju längre stämmoperioden förflöt, desto fler frågor kom om effekterna för Lantmännen av coronapandemin. Frågorna gällde allt från hur man hanterar säkerheten i foderfabrikerna till påverkan på konsumtionen av wienerbröd på kryssningsfartygen. På många håll diskuterades också utvecklingen för Lantmännen Maskin, vad händer i branschen och vad händer på vår anläggning. Stämman i Dala-Aros hamnade mitt i den politiska hetluften när man antog

ett uttalande om betydelsen av spannmålsmottagningen i Västerås. Resultatet var en förstasida och ett uppslag i länets största tidning.

På flera stämmor diskuterades utdelningspolicyn och ägandet i Lantmännen, en strategiskt viktig diskussion i rätt forum. Totalt tre motioner på det temat går vidare till föreningsstämman. Frågan om de nya reglerna för minimiomsättning väcktes på flera håll, men slutsatsen var att tröskeln fortsatt är relativt låg och att Lantmännen vänder sig till det aktiva lant-

bruket. Med det bästa resultatet någonsin och den högsta föreslagna utdelningen någonsin följde också många positiva kommentarer när medlemmar gav en stor eloge till styrelse och ledning. Att Lantmännens breda portfölj är en garant för en stabil utdelning tillsammans med de olika näringspolitiska initiativen i det så kallade tillväxtpaketet fick också positiva kommentarer liksom Lantmännens olika reklamkampanjer på temat Bra Mat. Kanske mer aktuellt än någonsin?
Text: Anna Carlström

Ulf Johansson från distriktsstyrelsen tillsammans med ambassadörerna Fredrik Torstensson och Andreas Niklasson.

Västra Sverige

Minskad styrelse

Distrikt Västra Sverige höll årets distriktsstämma i Trollhättan. Lantmännens resultat och verksamhet presenterades av Hans Wallemyr och Michael Sigsfors.

De två Lantmännenambassadörerna i distriktet Fredrik Torstensson och Andreas Niklasson presenterade sig och fick kort redogöra för vad som har hänt i deras ambassadörsprogram så här långt.

Distriktsstyrelsen Västra Sverige minskade antalet ledamöter från åtta till sju och Fredrik Larsson avtackades från styrelsen, övriga omvaldes. Nina Svensson fortsätter som ordförande för distriktet.

Text: Ulf Johansson

Uppland

Historisk stämman per telefon

Distriktsstämman i Uppland blev historisk. Som den första distriktsstämman i Lantmännens historia genomfördes den med kort varsel per telefon.

När coronaepidemins spridning en vecka före stämman började anta oroväckande proportioner beslöt Lantmännens styrelse hastigt att ställa in alla fysiska möten. I stället fick de som anmält sig till stämman ringa in och delta per telefon.

18 deltagare ringde in till Upplands stämman. Den kunde sedan hållas utan någon risk för smittspridning och valen i distriktet kunde göras i stadgeordning.

Distriktets ordförande Gustav Storm inledde med att i korthet berätta om verksamheten under året som gått.

Däremot lämnade han öppet för vad som kommer att anordnas under 2020, eftersom ingen ännu vet hur mycket träffar som kommer att kunna göras under våren och sommaren.

Med per telefon var Henrik Wahlberg från koncernstyrelsen och Per Arfvidsson, Lantmännens vice vd. De rapporterade i korthet om Lantmännens resultat och den föreslagna utdelningen till medlemmarna, samt om strategin framåt. Cathrine Wallin, regionchef Lantbruk, och Anders Öberg, regionchef Maskin, berättade sedan om året som gått i regionen. I samband med detta blev det också en diskussion om de problem som dykt upp kring spannmålsanläggningen i Västerås. Per

Arfvidsson svarade på frågorna:

– Problemet med Västerås anläggningen blev akut när kommunen ville lägga en cykelväg framför vår anläggning. De vill att vi ska flytta anläggningen och vi har försökt få till en dialog med kommunen. Anläggningen är viktig för hela Mälardalen och vi värnar om den. Även om vi inte motsätter oss att flytta så tycker vi inte att Lantmännen och Sveriges bönder ska behöva finansiera Västerås stads nya resecentrum. Det har varit frustrerande, men nu vill vi in i en konstruktiv diskussion med kommunen så att vi kan lösa problemet på bästa sätt.

Distriktsstyrelsen och valberedningen valdes om. Distriktsordförande för ännu ett år blev Gustav Storm.

Text: Helena Holmkrantz

Silvergroddar hedrar avgående förtroendevalda

Till förra årets föreningsstämma kom en motion in om att instifta Lantmännens Silvergrodd. Tanken bakom silvergrodden var att skapa en möjlighet att uppmärksamma personer som distriktsstyrelsen vill hedra för ett gott arbete som förtroendevald i Lantmännen.

Vid årets distriktsstämmor har de allra första fyra silvergroddarna delats ut. De fyra som fått varsin Silvergrodd är Marie-Louise Åhsell, Jämtland, Thomas Magnusson, Kronoberg, Gösta Holmberg, distrikt Västerbotten och Fredrik Wachtmeister, Sörmland.

Text och bild: Cathrine Hannell

Fredrik Wachtmeister fick silvergrodden av ordförande Patrick Aulin.

Kronoberg

Avtackning och nyval

I Kronoberg blev det en stämman med fart och mycket frågor till föredragshållarna.

Thomas Magnusson avtackades efter 18 år i Lantmännen. Han fick också ta emot en Silvergrodd av Per Lindahl. Förutom att ha varit distriktsordförande i många år har Thomas även varit Förtroenderådets ordförande de senaste två åren.

Stefan Andersson valdes

till ny ordförande i distriktet och Malin Gustavsson (tidigare deltagare i Framtidsgruppen) blev nyinvald i styrelsen.

Deltagarna i stämman skickade med en stor eloge till Lantmännens reklamfilmer som visas på TV just nu. – Man blir stolt att vara medlem i Lantmännen när man ser dessa väldigt professionella reklamfilmer, påpe-

Thomas Magnusson avtackades och förlänades silvergrodden.

kade en av stämmodeltagarna.
Text och bild: Jenny Andrén

Gotland

Pris till lantbrukare

Distriktsstämman på Gotland hölls via telefon med 28 deltagare.

Sammankallande i valberedningen Johan Bolin samt Inger Andersson och Matilda Ekström från distriktsstyrelsen lämnade sitt uppdrag. Distriktsstyrelsen hälsar nu Maria Fredin och Marie Jacobsson välkommen. Ny i valberedningen är Roger Gillerfors.

Till årets växtodlare på Got-

land utsågs Varplöse gård AB, Mats Runfeldt, och till årets animalieproducent korades Nors & Bäcks gårdar AB, med Maude Fyrenius och Elof Nilsson.

Att använda sig av Lantmännens silos i Visby och Klintehamn för att installera wifi-förstärkare på ön var en punkt som togs upp och som tas vidare av distriktsstyrelsen.

Text: Katja Ihrsn

Fokus på utdelning i årets motioner

Ägarstyrning och utdelning är några av de frågor som engagerat medlemmarna i distrikten och fått dem att skriva motioner till distriktsstämmorna. Fem motioner går nu vidare för behandling på föreningsstämman.

Sannolikt kan motionerna om ägarstyrning härledas till en kombination av kvardröjande effekter från torkan

2018 som fortsatt påverkar lantbruksföretagen och Lantmännens höga resultat 2019.

Södra Skåne vill ha en uppföljning på Ägardialogen med fokus på att ge direktiv för vad man som medlem vill med Lantmännen långsiktigt, både som nyttjare och ägare.

'De vill se en satsning som de kallar

Ägardirektiv – Lantmännen 20 Framåt.

Från både Nordvästra Skåne och Örebro-Värmland kommer motioner om utdelning och investeringar. Nordvästra Skåne menar att Lantmännen måste göra investeringar i lantbruksnära verksamhet trots att den inte avkastar i samma nivå som investeringar

i industriverksamheten. Man vill också att utdelningspolicyn ändras så att nuvarande utdelning ökas från 40 till 60 procent av resultatet från Lantmännens industriverksamhet, samt att andelen individuellt kapital ökas ifrån dagens 17 procent till 20 procent.

Örebro-Värmland är inne på samma tema. Deras förslag är att man ändrar i utdelningspolicyn så att Lantmännen under en femårsperiod ändrar utdel-

Nordvästra Skåne

Motion engagerade

Distriktsstämman i Nordvästra Skåne gick av stapeln på Sundsgården hotell & konferens som ligger strax söder om Helsingborg. Ett femtiotal personer deltog på stämman som trots ett något färre antal deltagare än tidigare år innehöll många intressanta diskussioner. På stämman presenterade Per Wijkaner från koncernstyrelsen tillsammans med Peter Annas från koncernledningen, Lantmännens resultat för 2019 samt utsikter och planer för 2020.

Till stämman hade en motion skickats in från Jim Nilsson, Höganäs. I motionen menade Jim bland annat att det är dags att vinstpengarna börjar gå tillbaka till medlemmarna i stället för att investeras i bolag som inte har någon direkt koppling till svenskt lantbruk. Distriktsstyrelsen i Nordvästan Skåne gav i sitt svar till motionen ett yrkande om investeringar i lantbruksnära verksamhet samt på bifall till ökad utdelning och lade till ett ytterligare yrkande om att andelen individuellt kapital ska ökas från dagens 17 procent till 20 procent. Frågan engagerade många av deltagarna på mötet och ytterligare förslag från en av medlemmarna gjorde gällande att man ansåg att motionen skulle röstas ner. Mötet röstade i frågan och resulterade i att förslaget från distriktsstyrelsen röstades igenom. Motionen blir nu föremål för vidare diskussion på föreningsstämman!

Text: Helena Andersson

Östergötland

Djupdykning i ekonomin

Årets distriktsstämamosäsong tjuvstartade en vecka tidigare än normalt på Vreta Kluster i Östergötland. Deltagarna kunde inte bara delta i de traditionella stämmoförhandlingarna utan hade dessutom möjlighet att delta i en extra fördjupning i Lantmännens ekonomi.

Med tre timmars djupdykning i bokslut och ekonomi sattes tonen inför årets första distriktsstämma. Hans Wallemyr, koncernstyrelsen, och Magnus Kagevik, chef för Energidivisionen, lotsade deltagarna genom resultatet för 2019 under ett speciellt ekonomiseminarium för de som ville veta mer om ekonomin i Lantmännen. Drygt 40 per-

soner kom på förseminariet och många tog chansen att i lugn och ro ställa frågor om allt från hur Lantmännens utdelningspolicy fungerar till hur styrelsen ser på innehaven i exempelvis Scandi Standard och HK Scan.

Under seminariet gav Magnus Kagevik dessutom en extra inblick i Energidivisionens verksamheter. Han berättade om de olika bolagen i energidivisionen och förmedlade senaste nytt från de olika verksamheterna.

Själva distriktsstämman ägde rum efter seminariet och ytterligare 50 personer infann sig till mötet. Utöver de obligatoriska valen och rapporterna om

det som är på gång i distriktet fick deltagarna också rapporter från de regionala verksamheterna inom Lantbruk och Maskin, genom regioncheferna i Östergötland/Sörmland. Hans Wallemyr och Magnus Kagevik drog en kort version av hur resultatet 2019 såg ut för de nytilkomna och svarade på ytterligare frågor.

Till styrelsen gjordes nyval av Mathias Jonsson och Lars-Åke Gustafsson. Michael Hübsch fick förnyat förtroende som ordförande för distriktet.

Text och bild: Helena Holmkrantz

Skaraborg

Försöksgårdarna och framtiden

Distriktsstämman i Skaraborg lockade ett hundratal deltagare till Lundsbrunnns kurort.

Under kvällen gjordes en genomgång av Lantmännens resultat och verksamhet av Gunilla Aschan från koncernstyrelsen tillsammans med Elisabeth

Ringdahl, chef för Lantmännen Lantbruk och Leif Thorwaldsson, ny vd på Lantmännen Maskin. Vid presentationen redovisade Elisabeth Ringdahl "nästa steg mot framtidens jordbruk" där hon särskilt betonade möjligheterna för Bjertorp och Viken med ökad

försöksverksamhet inom teknik och odling. Gårdarna ska bli mera publika och kunna följas digitalt och på annat sätt.

Från region Väst presenterade chefen Bengt Karlsson nyheter och förändringar kring vår verksamhet i Skara-

borg och västra Sverige under år 2019/2020.

Valen till distriktsstyrelsen gick enligt valberedningsförslag och samliga omvaldes. Inge Erlandsson omvaldes som ordförande.

Text: Carl Johan Persson

ningen från industriverksamheten med två procent per år för att landa på 50 procent utdelning till medlemmarna och att återinvesteringen blir 50 procent i föreningens olika verksamheter, jämfört med dagens 60 procent.

Distrikt Örebro-Värmland motionerar även om grunderna för "bonus" kopplat till Matif och om bruttopriser på spannmål. I yrkandet föreslår man

att "Lantmännen skall ange svenska bruttopriset på spannmål och att avräkningen redovisar tillägg, avdrag och kostnader oberoende var i hanteringskedjan dessa uppstår."

Motionerna kommer att behandlas på en framtida föreningsstämma. Ett viktigt uppdrag – eftersom flera frågor handlar om lantbruket och Lantmännens framtid.

Text: Anna Carlström

Sörmland

Framtid och spannmål

Till årets stämma i distrikt Sörmland på Öster Malma kom ett 50-tal av distriktets medlemmar. De fick möjligheten att bland annat lyssna till Lantmännens ordförande Per Lindahl och vice vd Per Arvidsson.

Det blev mycket frågor och diskussion under eftermiddagen, många frågor med anknytning till spannmålspriset, men även en del om Maskins utveckling samt om framtiden för spannmåls-

anläggningarna i distriktet.

Carl-Adam Samuelsson ledde mötet och antog dessutom en plats som ledamot i distriktets valberedning efter Fredrik Wachtmeister.

Distriktsstämman avslutades med att Fredrik Wachtmeister avtackades efter lång och trogen tjänst och fick utmärkelsen Silvergrodden.

Text och bild: Cathrine Hannell

Jämtland

Ny ordförande för distriktsstyrelsen

Vid Lantmännens distriktsstämma i Jämtland avtackades Marie-Louise Åhsell (till vänster) med Silvergrodden efter 16 år som förtroendevald i Lantmännen. Till ny ordförande i Jämtland valdes Pär Eriksson (mitten) och Gunnar Lögdberg (till vänster) valdes som vice ordförande.

Rätt väg för både ekonomi och miljö

Effektiv dammbindning är en smart investering för både infrastruktur och hälsa. Våra grusvägar blir säkrare och behagligare att köra på, och kostar mindre att underhålla. Samtidigt minskar mängden partiklar i luften. CC road[®] kalciumklorid ger dubbelt så god effekt som andra alternativ, och vi levererar alltid snabbt med stabil kvalitet i hela landet.

Ring oss gärna på 042-453 2700 eller läs mer på dammbindning.nu

TETRA Chemicals Europe AB
Tel 042-453 2700
info@tetrachemicals.com

Dax för E-handel

Under april månad slår Lantmännen Maskins nya e-handel upp dörrarna och välkomnar gamla och nya kunder in i den virtuella butiken.

E-handeln är resultatet av ett långt och bitvis ganska utmanande arbete med att göra det mycket omfattande

sortimentet tillgängligt och lätt att hitta i även för de som inte tidigare handlat reservdelar och tillbehör på nätet av Lantmännen Maskin.

Funktionerna i e-handeln är framtagna både med tanke på de kunder som vill handla på nätet och för att de ska användas av Maskins personal på anläggningarna runt om i landet och göra det lättare att söka fram rätt del eller produkt. E-handeln blir ett komplement till de befintliga butikerna och är en del av Lantmännens digitala strategi.

En e-handel är inte något som blir helt "klart" vid en viss tidpunkt, så man har

valt att smyga igång för att sedan även efter lansering fortsätta komplettera med fler funktioner och fler produkter.

För att känna sig säkra på att lansera ett riktigt bra verktyg både för kunder och personal har ett femtiotal pilotstare varit med under resans gång. De har fått prova och komma med synpunkter och förslag till ändringar och förbättringar.

Patrik Bonér, förtroendevald i distrikt Dala-Aros och medlem i tvärgruppen för Digital kommunikation, är en av testpiloterna varit med i utvärderingen av e-handeln.

Vad tycker du om Lantmännen Maskins e-handel?

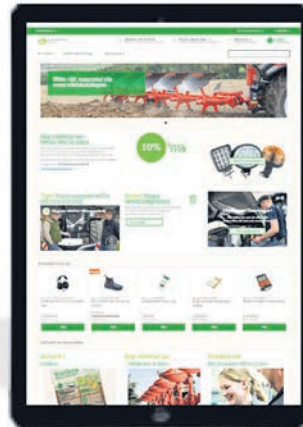
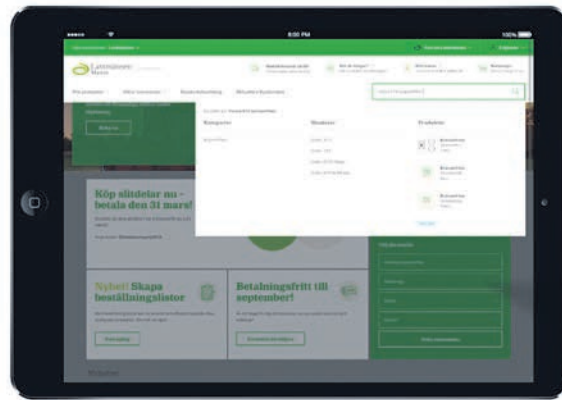
– Jag tror den kommer att fylla en viktig funktion. Jag uppskattar speciellt alla sprängskisser och bilder. Och de funktioner som vi i testgruppen har efterfrågat har införts. Det har sett bra ut när jag testat.

Vilka funktioner uppskattar du mest?

– Att man kan söka på flera olika sätt, genom att stega sig fram via varumärke eller skriva sökord eller genom att gå via egna maskiner som pekar direkt på det man behöver.

Handlar du mycket online i dag?

– Jag köper kanske inte maskiner on-

Patrik Bonér, förtroendevald, är en av de som varit pilotstare.

line, men däremot händer det att jag söker upp och tittar på sprängskisser, försöker hitta reservdelsnummer och liknande. Men foder beställer vi mycket

online och även elprodukter. Allt det som vi inte kan få tag på lokalt är intressant. Men ibland är det smidigare och enklare att beställa på nätet trots att det finns lokalt. Privat så blir det en del köp av matvaror för upphämtning och en del kläder och liknande blir det också. Hittar man rätt saker på nätet och det är enkelt så handlar jag gärna online. Vad är viktigt för dig när du ska handla online?

– Smidighet! Det är viktigt med en bra webbshop, att man hittar lätt och kan se det man ska beställa. Man vill vara säker på att man lägger beställning på det man verkligen vill ha, därför är det

ATTRIBUT TWIN PLUS

UNIK SYSTEMISK EFFEKT

**SYSTEMISK EFFEKT PÅ
KVICKROTENS UTLÖPARE**

– som ger långtidseffekt på kvickrotens utlöpare även i efterföljande grödor

**ATTRIBUT[®]
TWIN PLUS**

|| **Mycket bred lösning** i vete med effekt på viktiga gräs- och örtogräs

|| **Med förstärkt effekt** mot kvickrot, flyghavre och losta

|| **Verkar både genom blad- och jordverkan**
– det betyder att både ogräsplantor som träffas av sprutvätskan vid behandling och ogräsplantor som grov efter behandlingen bekämpas

Medlem i Svenskt Växtskydd. Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

nom en reservdelskatalog på plats hos dem. Och väldigt bra att vi kan göra det just hos Lantmännen Maskin med det omfattande sortiment som finns där.

Vad tycker du om satsningen inom Lantmännen överlag på det digitala?

– Jag tycker att det är en otroligt bra att Lantmännen tagit så stora steg in i den digitala världen genom flera olika initiativ, inte bara e-handel. Dessutom att vi som ägare och förtroendevalda är involverade och påverkar utvecklingen inom det digitala. Det säkrar att vi är överens och styr den digitala utvecklingen mot det gemensamt bästa för ägare, Lantmännen som verksamhet och för oss som lantbrukare.

Lanseringen av den nya e-handeln är också till stor hjälp för de anställda på Lantmännen Maskin. **Nils Milosavljevic** är innesäljare av reservdelar och en av de anställda som varit pilottestare. Han har stora förväntningar på hur den nya e-handeln kommer underlätta både kunderna och för honom själv i arbetet. *Hur tror du den nya e-handeln kommer att underlätta ditt arbete?*

– Det kommer gå fortare och bli lättare att hitta rätt delar.

Vilka funktioner uppskattar du mest?

– Jag tror den nya sökmotorn kommer bli riktigt bra när den fått lära sig vad man oftast letar efter. Det tror jag många kommer uppskatta.

Vad ser du för potential med den nya e-handeln?

– Med tanke på hur mycket arbete vi lagt ned på att få till en e-handel som är överskådlig och lätt att hitta i oavsett om

Nils Milosavljevic är en av de anställda som varit pilottestare.

du surfar på dator eller mobil så tror jag att det finns stora möjligheter för oss att placera oss på kartan för nya typer av kunder och kundsegment. Så det ser jag fram emot. Jag tror också att i takt med att vi utvecklar plattformen kommer kunna skapa ännu fler möjligheter till att knyta samman vår kundservice online och våra butiker på ett helt annat sätt än tidigare och erbjuda mervärden och personlig service i flera led. Arbetet med att utveckla e-handeln är fortlöpande, men vi har en bra grund att stå på.

Text: Sofie Palmér och Sara Baudoin

Jan Ehrensvärd föreslagna till koncernstyrelsen

Jan Ehrensvärd föreslås som ny styrelseledamot i Lantmännens koncernstyrelse.

Lantmännens styrelse består i dag av Per Lindahl, ordförande, Hans Wallemmyr, vice ordförande, styrelseledamöterna Gunilla Aschan, Sonat Burman-Olsson, Johan Bygge, Johan Mattsson, Henrik Wahlberg och Per Wijkander, samt tre arbetstagarrepresentanter.

Mandattiden utgår för Sonat Burman-Olsson och Per Wijkander. Inför föreningsstämman 2020 föreslår valberedningen omval av Sonat Burman-Olsson och Per Wijkander, samt nyval av Jan Ehrensvärd, lantbrukare och äppelodlare från Tomelilla.

Jan har ett flertal styrelseuppdrag och är bland annat ledamot i LRF:s riksförbundsstyrelse och Agria Djurförsäkring AB. Jan kommer att lämna uppdraget inom LRF och Agria Djurförsäkring vid inval till Lantmännens styrelse.

Kristina Glantz Nilsson föreslås som ny förtroendevald revisor, och valberedningen föreslår omval av de förtroendevalda revisorerna Maude Fyrenius och Jimmy Grinsvall.

Valen sker vid Lantmännens föreningsstämman som hålls torsdagen den 7 maj via webben.

Jan Ehrensvärd.

viktigt att produktbeskrivningar stämmer. Sen är såklart leveranstider betydelsefulla, att få leverans i rätt tid är viktigt för lantbruket och för företaget. De avgör ju om man väljer att handla via en e-handel eller inte.

Hur tror du att möjligheten att handla reservdelar och tillbehör online kommer hjälpa dig i ditt arbete?

– Det kommer att hjälpa mig att få fram svar på frågor jag har om produkter som jag har utanför butikernas öppettider. Jag hoppas också att det är lättare att verkligen hitta rätt del själv, för att veta vad jag ska beställa. Jag behöver inte åka till en anläggning och titta ige-

ADAMA

CLEAVE®

Mot örtogräs i stråsäd och gräsvallar.

HERBICID

Använd i både vår- och höstsäd

Cleave® är en mycket bred ogräsprodukt att använda i både höst- och vårsäd. Den bekämpar t ex de viktiga örtogräsen baldersbrå, blåklint, snärjmåra och vallmo.

Läs mer på adama.com. Mer information: Rikard Larsson 070-292 22 28, Lars Kruse Andersen +45 51 24 90 70.

Simply. Grow. Together.

ADAMA.COM

ADAMA Northern Europe B.V. | Medlem i Svenskt Växtskydd. Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

Lantmännen Reppe börjar leverera råvara till handsprit

Lantmännen Reppe i Lidköping producerar vodka, som vanligtvis säljs som dryckessprit i främst USA och Sverige. För att råda bot på bristen på handsprit utökar Reppe nu sin produktion och tillverkar råvara till handspritsproducenter.

I och med utbrottet av det nya coronaviruset råder det stor brist på handsprit och desinfektionsmedel i Sverige.

I det här läget har Lantmännen Reppe möjlighet att hjälpa till genom att förse handspritsproducenter med råvara från fabriken i Lidköping.

– Vi hade ledig kapacitet på fabriken i Lidköping och går nu upp på maxnivå för att kunna producera råvara till ett antal handspritsstillverkare i landet, förklarar Magnus Kagevik, chef för Lantmännens energidivision.

För att få tillstånd att leverera råvara till handspritsstillverkning krävs godkännande från Kemikalieinspektionen. Lantmännen tog kontakt med myndigheterna när coronakrisen började eskalera för att få ett snabbt godkännande. Den 20 mars kom dispensen.

Första lastbilen med råvara till handsprit gick iväg från fabriken i Lidköping den 25 mars.

– Kemikalieinspektionen ska ha en stor eloge för att de hanterat ärendet så snabbt, säger Magnus.

– Dispensen gör det nu möjligt för oss att starta leveranserna. Det är mycket glädjande, för behovet av handsprit i rådande situation är mycket

stort, kommenterar Lars-Gunnar Edh, vd för Lantmännen Reppe och Agro-etanol.

Leverans från Reppe sker till flera olika tillverkare i Sverige. Den denatureras för att bli odrickbar och blandas med bland annat mjukgörande ämnen,

BILD: LUCKY LOOK / ALAMY

tappas och packas för distribution ut till bland annat regioner och apotek.

Hur är tillgången på spannmålsråvara till den utökade produktionen?

– Det ökar så klart vårt behov av spannmål, men det finns tillräckligt.

– Vi kommer att kunna tillverka ungefär 500 000 liter i ett första skede, säger Magnus Kagevik.

Hur länge varar dispensen och vad händer sedan?

– Vi har dispens fram till den 30 juni, därefter får vi se vad som händer. Det viktigaste just nu är att vi kan råda bot på bristen på handsprit under ett akut läge. Vi gör inte det här för att sko oss på en kris. Vi är och förblir en vodkatillverkare, men vi kan använda vår produkt för att hjälpa till i en besvärlig situation i samhället.

Text: Helena Holmkrantz

HÅLLBART LANTBRUK

Agrol har ett brett sortiment av högkvalitativa smörjmedel som är förnybara, biologiskt nedbrytbara och miljögodkända för alla typer av miljöer. Med våra miljöprodukter där prestanda och miljöhänsyn går hand i hand blir lantbruket hållbart för människa, maskin och miljö.

www.agrol.se

Dags att trimma utrustningen inför vallskörden

Det är dags att se över vallskördemaskinen inför kommande säsong. Här kommer flera goda tips.

Om du köper sträckfilm från Trioplast så är en fördel att du enkelt får support från fabriken. Det är utvecklingsingenjören Torbjörn Runesson, som oftast svarar på de knivigaste frågorna. Han har inte bara många års erfarenhet utan också egna maskiner på Trioplast där han testkör och utvecklar de senaste produkterna. Här är några av Torbjörns tips på hur årets vallskörd ska förberedas.

1 Rengör valsarna!

Smuttiga valsar leder till ojämn försträckning och därmed en dåligt förseglad bal.
Lösning: Spruta bromsrengöring på valsarna och borsta dem med diskborste. Därefter använder du en trästicka, till exempel en tandpetare i spåren. Sätt i trästicken i spåret och

snurra valsens tills hela är rengjord.

2 Sök efter och ta bort grader på valsarna

Grader på valsarna som du kan känna med fingret är ungefär 100 my medan sträckfilmen bara är 19-25 my. Alltså trasar grader sönder sträckfilmen.
Lösning: fila bort grader med smärgelduk.

3 Kontrollera försträckningsaggregatet

Försträckningsaggregatet ska linjera mot rullen, annars kommer du att få spiralavrivning.
Lösning: Lys med en lampa bakom springan mellan vals och rulle. Om det lyser igenom mer i ena änden av springan vet du att aggregatet måste justeras.

4 Justera kniven

Filmavbrott vid uppstart beror oftast på att knivarna är dåliga eller feljusterade. Även svansar kan komma från feljusterade knivar.
Lösning: Justera kniven så att sträckfilmen klipps av och inte slits av. Justeras kniven för högt blir det lätt filmbrott vid uppstart så var noga med rätt höjd.

5 Byt ut dåliga fjädrar

Dåliga fjädrar leder till spiralavrivningar och slappa fjädrar försämrar också vidhäftningen.
Lösning: Byt ut slappa fjädrar till nya.

Text: Camilla Calmsund

Vill du hellre se Torbjörn dela ut sina tips? Då går det bra att besöka Youtube med hjälp av QR-koden.

A74 Classic

med Quicke X3S lastare

479.000:-

VALTRA

Välj till
komfortpaket
för 20.000:-

Kontakta din säljare för mer information!

**YOUR
WORKING
MACHINE**

Priser exkl moms. Erbjudandet gäller ett begränsat antal traktorer.
Traktorn på bilden kan vara extrautrustad. Vi reserverar oss för eventuella tryckfel.

  Följ oss på
sociala medier

Tel 0771-38 64 00 | www.lantmannenmaskin.se

Teckna serviceavtal

Det ger en förutsägbar och jämn fördelning av din maskinkostnad. Betala per månad eller i samband med service – alltid med samma belopp.

 **Lantmännen
Maskin**

Louise Gårdenborg, ambassadör för Lantmännen

Unga lantbrukare behöver nätverk

Louise Gårdenborg är en av Lantmännens 41 första ambassadörer. Hon hoppas att ambassadörsprogrammet ska peppa unga lantbrukare att känna större trygghet i sin verksamhet. Förutsättningarna är goda, menar hon.

Louise Gårdenborg flyttade med sin familj till föräldragården utanför Heby för fem år sedan. Sedan dess har ett generationsskifte genomförts och Louise med familj är nu femte generationen på gården.

Där driver hon ett lantbruk med ekologisk växtodling på 150 hektar. I dag är det hon och hennes föräldrar som sköter arbetet på gården, samt några extra anställda som tas in när det blir toppar i produktionen.

Före flytten läste hon i Luleå till civilingenjör i samhällsbyggnad och bodde

och arbetade i Stockholmsförorten Spånga fram till flytten till Heby.

– Jag har alltid varit intresserad av lantbruk. Den erfarenhet av förändringsledning, LEAN och digitalisering jag fått genom arbetslivet går absolut att tillämpa inom lantbruket. När man får se olika branscher och möta olika världar gör det att man utvecklas.

Flytten tillbaka till Heby kändes därför ganska naturlig.

– När det fanns en möjlighet att göra allt man kan göra i Stockholm och även ha lantbruket tänkte vi att vi måste ta

Nu under vårvintern är det lugnt på växtodlingsfronten. Då passar Louise Gårdenborg och hennes pappa på att bygga om i torken. Under vinterhalvåret ägnas det tid åt att underhålla byggnader och åkermark och ständigt förbättra verksamheten.

– Att vara lantbrukare är ett väldigt kul jobb, man får vara ute mycket och ser ljusglimtarna som visar allt det positiva med de gröna näringarna, säger Louise Gårdenborg.

den chansen. Jag har haft tur att ha två väldigt bra, moderna arbetsgivare. Att ha gården men samtidigt kunna vara flexibel och jobba kvar deltid med det jag har utbildat mig för är en otrolig förmån. Att vara lantbrukare är ett väldigt kul jobb, man får vara ute mycket och ser ljusglimtarna som visar allt det positiva med de gröna näringarna.

Tre möten med ambassadörer

Louise tycker att Lantmännens idé med ambassadörsprogrammet är bra. På det första mötet i januari fick gruppen en presentation av verksamheten, på den andra träffen som skedde i februari besöktes först BioAgri och sedan diskuterades man ekonomifrågor, medan det tredje troligen äger rum i höst.

– Förr i tiden fanns många aktiva lantbrukare på samma plats, då hade man naturligt ett nära nätverk. Men nu

när vi blir färre lantbrukare och gårdarna allt större är det bra att samla ihop oss på något sätt ändå. Det är inte rimligt för en person att göra och kunna allt själv, därför tror jag att nätverk i olika former är viktigt. Med olika kompetenser och erfarenheter kan man samlas kring frågorna och hitta lösningar tillsammans, testa i liten skala, utveckla och ständigt förbättra och så småningom sprida erfarenheter till den stora massan.

Ambassadörsprogrammet är också bra för att det ger en möjlighet till mer omfattande information om Lantmännen till yngre lantbrukare och få dem att känna att de är en del av helheten, menar Louise.

Viktigt att ta hjälp av varandra

Louise har många funderingar kring svenskt lantbruk i framtiden:

Louise Gårdenborg och resten av hennes familj bor i ett av de två boningshusen på gården. Huset byggdes 1900 och har genom åren varsamt renoverats, men kakelugnen i vardagsrummet är förstas kvar och fullt fungerande.

” Jag tror att det är viktigt att unga lantbrukare känner att man är en del av något större och att man bidrar i den stora värdekedjan.

– Jordbruket är komplext; det är så mycket man ska kunna som lantbrukare och inom så många olika områden. Jag tror att det är en omställning på gång, där man i dag oftare tar hjälp av varandra, både inom forskning och hos myndigheter, men även politiker. Det är i alla fall något man måste göra, för att komma varandra närmare och uppnå resultat, särskilt vad gäller klimatmålen.

Hon menar att det alltid funnits en drivkraft inom jordbruket att kunna göra konkreta åtgärder:

– Mycket ligger på systemnivå där man tar fram dokument, policys och mål på hög nivå, men hur ser man till att det blir konkreta resultat och handlingar? Det är en drivkraft för mig att genomföra de åtgärder som bidrar till de höga målen. Det blir en utmaning att hitta lösningar och sedan genomföra dem.

Vad tycker du att Lantmännen kan bidra med till unga lantbrukare?

– Med Lantmännens långsiktiga mål att vara ledande aktör i spannmålets värdekedja från jord till bord, finns det stor potential att hjälpa till att fylla de kunskaps- och tjänsteglapp som finns på alla gårdar. Vissa lantbrukare känner press över att klara av de administrativa kraven, medan andra känner press över att klara av att laga en maskin eller veta vilken gröda man ska välja. Lant-

männen skulle kunna agera mer som en "mäklare" när det gäller att knyta ihop de kompetenser som finns bland medlemmarna både lokalt och nationellt för att inte varje lantbrukare ska behöva uppfinna hjulet själv.

– Jag tror att det är viktigt att unga lantbrukare känner att man är en del av något större och att man bidrar i den stora värdekedjan. Lantmännen har här en viktig roll att fylla genom att med ett tydligt informationsflöde visa lantbrukaren vad dess bidrag är. Om man vet att ens produkter går till att göra bröd, pasta eller hållbar köttproduktion så ökar motivationen att göra ett bra jobb i sin del av värdekedjan.

Kooperationen avlastar

Louise menar att med Kooperationen i ryggen kan lantbrukaren i stället fokusera på det som man kan bäst eller som intresserar en mest – oavsett om det är maskinbearbetningen, teknikutvecklingen, utvecklingen av fältarbetet, bygga upp jordhälsan, fundera över vattenförsörjningen, förädla växterna, management eller affärerna i sig.

– Långsiktigt tror jag att detta är en nyckel för att få in nya kompetenta lantbrukare i branschen, eftersom man minskar trösklarna med den breda kompetens som i dag krävs!

Text: Jan Hallman Bilder: Johan Olsson

Halvvägs i ambassadörsprogrammet

Nu har Lantmännenambassadörerna kommit halvvägs i sin utbildning. Under de första två träffarna har de fått lära sig om Lantmännen som affärspartner, Lantmännens resultat 2019 – vad siffrorna betyder och hur utdelningen fungerar. Dessutom har de gått igenom hur medlemsdemokratin är uppbyggd och hur det är att vara förtroendevald i Lantmännen. Framöver kommer ambassadörerna förhoppningsvis att synas på sommarens mässor runtom i landet. De sista två utbildningsdagarna skulle ägt rum i maj, men kommer att flyttas fram till hösten 2020. Då träffas alla ambassadörer och fördjupar sig ännu mer i Lantmännenmodellen och avslutar med ett studiebesök på någon av Lantmännens anläggningar.

Gödsel

En resurs och en utmaning

Handel med gödsel har sin egen kalender och sina speciella utmaningar. Just nu tillkommer dessutom en oro kring hur gödselmarknaden påverkas av den epidemi som pågår världen över. Göran Larsson är produktchef för gödsel och vet hur villkoren på gödselmarknaden ser ut.

Gödselåret börjar i juni. Det är då gödseln börjar säljas inför nästa vår och ett normalår kan man se en prisutveckling där

gödselpriset startar från en förhållandevis låg nivå och sedan successivt stiger ju närmare användningssäsongen man kommer. Bakgrunden till prisbildningen är logistiken. Gödsel tar plats och ingen vill ligga på stora och kostsamma lager längre än nödvändigt. Alla behöver sin gödning ungefär samtidigt, men produktionen sker dygnet runt, året runt och terminalerna som tar emot har begränsat utrymme.

– När vi beställer gödsel från en leverantör får vi den efter ungefär en månad. Vi måste därför få ut gödseln successivt annars stoppar hela kedjan upp och det blir fullt på terminalerna. Systemet måste rulla på. Vår försäljningsmodell bygger på detta faktum. Du kan välja att få din gödselleverans när som helst, men kostnaden skiljer beroende på när på året du kan ta emot leveransen, säger Göran Larsson och konstaterar att det är förståeligt att alla lantbrukare inte kan beställa sin gödsel för leverans under sommaren.

– Många har ju begränsat med utrymme.

Lantmännen har fyra gödselterminaler som drivs tillsammans med Yara, i Lidköping, Norrköping, Landskrona och Åhus. Där tar man emot gödning från ett 10-tal olika leverantörer i Europa och Ryssland. Terminalerna har en begränsad kapacitet och behöver ha ett relativt jämnt in- och utflöde under hela året. Därför är det en fördel både för tillverkare och säljare att gödselhandeln sprids ut under året. Det är också bakgrunden till den normala prisutvecklingen med låga priser under försommaren och högre priser under vintern.

Hur planerar Lantmännen inköpen av gödning?

– Vi följer världsmarknaden och den

europiska marknaden noga och utifrån marknadsläget bedömer vi hur mycket vi behöver köpa in. Det styrs av efterfrågan så klart, men också vad olika leverantörer har att erbjuda i form av pris och volymer. Eftersom det inte finns någon tillverkare i Sverige jobbar vi med utländska leverantörer på olika nivåer – en del långsiktiga som vi vill arbeta tätt tillsammans med, några tillfälliga som vi köper av till spotpris.

Vad är det som styr marknadspriserna?

– Till stor del styrs priset på gödsel av priset på urea. Produkten står för över hälften av all kvävegödsel som säljs i världen och trots att det är en mycket lite använd produkt i Sverige styr den ändå marknadspriset även här. Sedan påverkar naturligtvis även energipriser (exempelvis naturgas) och valutakurser, förklarar Göran.

Specialbehov, men i mångt och mycket även traditionen, styr vilket gödselmedel man föredrar i olika delar av världen.

– Tittar vi på världen i stort så är det urea som dominerar. I Europa kombinerar man N27 och urea med olika sva-

velprodukter, medan vi i Norden vill ha en specialprodukt – NS27-4 med kväve och svavel i samma produkt, förklarar han och säger att det som lantbrukare kanske kan finnas fördelar att fundera lite på hur man lägger upp sin gödselstrategi.

– I vissa lägen kanske man kan tjäna på att tänka nytt och till exempel använda urea, N34 eller ett flytande gödsel i stället. Vi är ärligt talat ganska låsta av att göra samma som vi alltid har gjort. Men ibland kan man hitta andra lösningar som blir billigare. Lite mer som i Tyskland, där man ofta kombinerar olika gödselmedel utifrån priset.

Eftersatt område

Det finns ett område som är eftersatt, nämligen fosforgödsling. Göran menar att även om det kostar pengar att satsa på fosfor så blir det samtidigt allt viktigare att hålla upp avkastningen. Fosforförrådet i marken börjar tömmas ut på många håll. Men återigen är det ofta slentrianen som får styra. Han funderar på om det kanske beror på att vi under år av låga spannmålspriser vände oss vid "snålgödsling".

– Det känns som man ibland håller igen lite för mycket. Man kör inte alltid ut den gödsel som grödan behöver och missar skörd. Med ny teknik som precisionsspridning är det ju också möjligt

att gödsla mer effektivt. Det finns en potential att höja skördarna i Sverige. Ta vara på den kunskap som faktiskt finns hos Lantmännens växtodlingsrådgivare och säljare, uppmanar Göran.

Köpa till poolpris

Ett sätt att få bättre kontroll över gödningskostnaden är att köpa till poolpris. Sedan några år tillbaka har Lantmännen

tre poolperioder i sitt erbjudande där man kan välja när man vill ha sin leverans och vilken prisnivå man vill ha. Pool 1 juli-augusti, pool 2 november-december och pool 3 januari-februari. Priset i poolen baseras på marknadspriset månaden före leverans.

– Poolpriset är ett sätt för oss att premiera de kunder som beställer tidigt. Det har

ett värde för oss eftersom det innebär att vi då har en orderstock vi vet om i förväg. Systemet gör att vi kan skydda våra poolkunder mot kraftiga prishöjningar.

Poolpriset på gödsel fungerar på samma sätt som poolpriset på spannmål med ett á conto pris och en slutdebitering efter poolperiodens slut.

– Det kan vara klokt att lägga en del av inköpen i poolen. Många pratar ju om att man ska sprida ut sin gödselaffär. Jag skulle vilja säga: kolla med din säljare hur marknaden ser ut. Nio år av tio är det en bra affär att beställa på sommarens, förklarar han och fortsätter:

– Förra året var ett undantag, det tog oss alla på sängen när marknadspriset startade högt för att sedan sjunka. Förra årets kurva var mycket ovanlig, säger Göran och ritat upp en kurva för att visa normalfallet. Åren 2016-18 hade vi prisstegringar med 50-60 öre/kg under gödselåret. Det kan jämföras med 2019-2020 då priserna i stället har sjunkit med 10-15 öre/kg.

– Med facit i hand sattes priserna från tillverkarna för högt i starten på gödselåret 2019-2020. Jag tror vi kommer att se ett lägre startpris i år. Osvuret är dock bäst i dessa coronatider. Normalt sett säljer vi en betydande del av gödseln under sommaren, hur det blir i år hänger nog mycket på var startpriset hamnar. Vi ska nog inte heller utesluta att coronaproblemen kan medföra störningar i distributionskedjan.

Text: Helena Holmkrantz

Göran Larsson, produktchef, gödsel.

safesil®

BÄTTRE ENSILAGE GER ÖKAD LÖNSAMHET OCH PRODUKTION

MAXIMERA NÄRINGEN I DITT EGENPRODUCERADE GROVFODER.

Lönsamheten i ensilage ligger i minskade förluster under lagring och utfodring. Närings- och energiförluster i form av varmgång är mycket kostsamt i investerade produktionskostnader och framförallt i ökad kraftfoderkomplettering.

Safesil Pro och **Safesil Challenge** är färdigblandade, kemiska ensileringsmedel som utvecklats för att specifikt gynna mjölksyraproduktionen. Samtidigt hämmas effektivt oönskade bakterier, jäst och mögel. Resultatet blir ett friskt, näringsrikt och kallt ensilage hela vägen ut i fodermixen.

SALINITY AB

Nellickevägen 20 • 412 63 Göteborg • 031 - 309 25 00
info@salinity.com • www.safesil.se • www.salinity.se

SALINITY

EXPERTS IN SALT SINCE 1830

Stor satsning på svenska bönor

Det är inte var dag ett helt nytt förädlingsprogram för en ny gröda startas. Men det är just vad som händer i Svalöv just nu. Genom den statligt finansierade satsningen SLU Grogrund har Lantmännens växtförädlare i Svalöv fått i uppdrag att forma ett nytt förädlingsprogram för åkerböna till både foder och humankonsumtion.

Åkerbönförädling är egentligen inget nytt i Sverige. Mellan åren 1930 och 1990 fanns i Svalöv ett program för

framtagning av nya svenska åkerbönsorter. När programmet lades ned fanns inte så stor efterfrågan på åkerbönor och de sorter som odlats i landet sedan dess har varit inlicensierade sorter, främst från Tyskland.

Nu ökar behovet av svenska bönsorter i takt med att fler odlare med olika förutsättningar tillkommer. De inlicensierade sorterna är inte förädlade för det svenska klimatet. Samtidigt gör diskussionen om inhemskt foderprotein som kan ersätta importerad soja att intresset för odlingen ökar.

Helt nytt förädlingsprogram

Med den bakgrunden har Lantmännens växtförädling fått uppdraget att skapa ett helt nytt förädlingsprogram inom ramen för SLU Grogrund. Det är inte något lätt uppdrag. Kompetensen och kunskapen har försvunnit från organisationen sedan 90-talet. Det är stor skillnad att arbeta med stråsåd och bönor. Det visade sig dock finnas en bönförädlare från Svalöv kvar i livet, Jan Sjödin, som började närma sig 90-årsåldern. När programmet skulle starta för två år sedan bjöds han in för att ge råd och tips.

– Det var så roligt att se honom. Han har svårt med synen numera, men när han höll i en åkerbönbloss så märktes direkt att han visste exakt hur han skulle göra. Vi fick en bra starthjälp genom honom, konstaterar växtförädlaren Diana Bengtsson, som nu arbetar med att bygga upp det nya förädlingsprogrammet i praktiken.

För att ha en bra utgångspunkt har hon börjat med korsningar av 20 kommersiella sorter som redan finns i Lantmännens sortiment. Det är sorter utvalda för sina goda egenskaper som sjukdomsresistens och hög avkastning.

Stora fältförsök i Alnarp

Det finns runt 38 000 olika sorter av Vicia Faba (åkerbönor och bondbönor har samma namn) med skilda egenskaper i världen. För sin del av projektet i kommer man på SLU i Alnarp i vår att testa hela 250 olika sorter i fält. Avsikten är att få en överblick över vilka egenskaper sorterna visar upp i odling på de skånska fälten och sedan låta det ligga till grund för vidare förädlingsarbete.

– Det är än så länge mycket av en inlärningsperiod och för oss som sysslat med stråsåd tidigare har mycket handlat om att tänka om och tänka nytt. Vi kan använda vår kunskap från andra grödor så klart, men vi måste också lösa en del praktiskt problem, förklarar

hon och tar isolering i fält som ett exempel.

Åkerbönan är delvis självbefruktande och delvis korsbefruktad. I växthus är det lätt att styra korsningarna, i fält med insektpollinering är det inte lika lätt.

– I vinter har vi gjort uppförökningar i Chile för att snabba på arbetet. Där har man odlat de olika sorterna i tält. Just nu gör vi korsningar i kallväxthus här i Svalöv och nästa år räknar vi med att testa dem i fält för första gången, berättar Diana.

I fältförsöken fokuserar man än så länge på egenskaper som tidighet (för att växten ska kunna fungera bra i svenska förhållanden), avkastning (bra sorter ligger i dag på 4-5 tons skörd) och sjukdomsresistens. Ett av de största problemen med åkerböna är angrepp av bönsmyg, en liten insekt vars larver gör hål i bönan och äter upp den inifrån. Även chokladfläcksjuka, rotröta och mögel är sjukdomar som kan drabba plantorna. Efter hand som Grogrundprojektet framskrider kan det bli frågan om förädling på exempelvis smak och skalkvalitet också.

Sortframställningen tas över

– Ur Lantmännens synvinkel är det här ett jätteintressant projekt. Vi tar vara på den kunskap vi har från andra förädlingsprogram, men lär oss samtidigt

” Det behövs en inhemsk förädling av många grödor här i Sverige eftersom allt fler börjar efterfråga svenskodlat.

mycket nytt. All information vi samlar kommer att publiceras öppet, det är ju ett statligt projekt. Det kommer att ta uppskattningsvis 6-7 år innan vi är klara med uppbyggnaden av programmet. Därefter ska programmet och sortframställningen tas över av oss på Lantmännen, säger Alf Ceplitis, växtförädlare på Lantmännen i Svalöv.

Han konstaterar att projektet har inneburit utmaningar på många nivåer. Det har inte bara handlat om att lära sig hur åkerbönan ska behandlas på bästa sätt, utan också att beräkna vilka resurser som krävs för att genomföra projektet och göra kostnadsberäkningar. Ingen som arbetar på Lantmännen i dag har ju varit med om att starta ett helt nytt program från grunden. Men

Diana Bengtsson och Alf Ceplitis är växtförädlare på Lantmännen. I växthusen i Svalöv finns nu de första korsningarna av åkerböna, starten på ett helt nytt förädlingsprogram.

BILD: HELENA HOLMKRANTZ

projektet är också fyllt av nya möjligheter. Det skapar ny energi och hoppfullhet till en bransch som levt i skuggan under många år. Nu har många fått upp ögonen för svensk växtförädling:

– Vi ser projektet som en rekryteringsbas för nya medarbetare. Det kommer en dag när växtförädlingen behöver tas över av nytt folk och vi hop-

pas att SLU Grogrund ska göra att det finns lite mer kompetens och fler som är intresserade av arbetet då.

Nya sorter om tio år

Alf räknar med att det i bästa fall kommer att ta tio år innan nya, svenska åkerbönsorter finns på marknaden.

– Vi får hoppas att det fortfarande finns efterfrågan på svenska åkerböner

då. Vi vet ju inte om folk vill köpa produkter av åkerböner om tio år, men det som skiljer det här projektet från många andra är ju det uttalade kravet att det ska resultera i en produkt – nya svenska sorter för marknaden. Det ligger också helt i linje med Lantmännens strategi.

Att det behövs mer närproducerad mat är de flesta ense om i dag. Växtförädlingen är steget innan.

– Det behövs en inhemsk förädling av många grödor här i Sverige eftersom

allt fler börjar efterfråga svenskodlat. Svenska jordgubbar är ju goda, men många är förädlade i Holland för holländska förhållanden, påpekar Alf och tar till en analogi.

Mer svenskförädlad för svensk odling alltså. Och åkerbönerna är en bra början.

– Vi tror mycket på projektet och att det finns god kunskap om bönodling i Sverige är det ju ingen tvekan om.

Text: Helena Holmkrantz

Reportaget fortsätter på sidan 20

BILD: DIANA BENGTSSON

I det nya förädlingsprogrammet för åkerböna ska sorter som är anpassade för svenska förhållanden tas fram.

För att vinna tid görs uppförökningar av åkerböna i Chile medan vi har vinter i Sverige.

Ett kunskapsnav för svensk växtförädling. Så beskrivs SLU Grogrund som inte bara ska samla kunskap utan också se till att nya sorter tas fram för att den svenska odlingen ska få ökad konkurrenskraft. Kompetenscentret för växtförädling inrättades med huvudkontor i Alnarp efter ett regeringsbeslut år 2018. Genom satsningen har en rad olika projekt med anknytning till växtförädling kunnat startas och Lantmännen är med i många av dessa.

SLU Grogrund

Samlar krafterna inom svensk växtförädling

– Lantmännen satsar årligen mer än 100 miljoner kronor på sortframställning genom växtförädling, men för

att lyckas med de ambitiösa målen för framtiden krävs en aktiv samverkan med mer grundläggande växtforskning. Det är därför ett kompetenscentrum som SLU Grogrund är så viktigt och jag är stolt över att vi kunnat bidra till etableringen av detta, säger Peter Annas, som är chef för Lantmännen FoU, men också sitter med i styrgruppen för SLU Grogrund.

Han poängterar att satsningen är helt i linje med Lantmännens strategi. I rapporten Framtidens jordbruk som kom i november förra året pekades växtförädlingen ut som ett av elva fokusområden för att nå ett klimatneutralt jordbruk år 2050 (läs mer om rapporten i Hållbarhetspecialen i Grodden nr 5-6 2019).

– Lantmännen har målsättningen att skapa förutsättningar för ett hållbart jordbruk genom halverad klimatpåverkan vart tionde år. I det arbetet är växtförädlingen ett av de områden som har mycket att bidra med – genom nya grödor eller nya, bättre sorter av befintliga grödor. Ökad avkastning, bra kvalitet och resistens mot sjukdomar och torka är några exempel på egenskaper som

växtförädlingen kan bidra med.

Ett av målen för kompetenscentret är att knyta samman grundforskningen med näringslivet för att utveckla kompetenser och nya tekniker inom växtförädlingen. Det är viktigt, inte minst med tanke på det paradigmskifte som växtförädlingen går igenom just nu.

Peter Annas, chef för Lantmännen FoU,

– Utvecklingen gör ett språng nu när vi får möjligheten att arbeta med "big data" och den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt att med rimliga ekonomiska resurser arbeta med växtförädling på ett nytt sätt, säger Peter Annas och tar genomisk selektion som ett exempel på ett nytt redskap som

SLU Grogrund har lett till en rad viktiga samarbetsprojekt, som ska leda till nya förädlingsverktyg, som kan effektivisera och snabba på växtförädlingen.

Annette Olesen, förädlingschef på Lantmännen

kan få stor betydelse. Tekniken ska introduceras i flera grödor inom ramen för SLU Grogrund.

– Det kommer att bli ett verktyg i alla förädlingsprogram eftersom det ger möjlighet till både effektivare urval och kortare förädlingscykler.

Det nya förädlingsprogrammet i åkerböna som nu är under utveckling på Lantmännen i Svalöv hade knappast blivit till utan SLU Grogrund.

– Det tar många år innan den första sorten kan lanseras på marknaden och det gör det ekonomiskt svårt att starta nya förädlingsprogram på kommersiella villkor. Grogrund gör det möjligt för oss att satsa. Åkerböna har ju ingen stor odlingsareal i dag, men med sorter förädlade för svenska förhållanden kan odlingen öka både för foder och för humankonsumtion. Eftersom Lantmännen har hela värdekedjan från jord till bord kan svenska sorter av åkerböna få ett användningsområde både inom lantbruket och i livsmedelsproduktionen, menar Peter.

Annette Olesen är förädlingschef på Lantmännen och hon menar att SLU Grogrund behövs för en snabbare anpassning till förändringar i omvärlden. Genom projekten kan nya sorter tas fram som är bättre lämpade för framtidens odling.

Annette Olesen, förädlingschef, Lantmännen.

– Etableringen av SLU Grogrund har lett till en rad viktiga samarbetsprojekt, som bland annat ska leda till nya förädlingsverktyg, som kan effektivisera och snabba på växtförädlingen, säger hon och fortsätter:

– Det nya förädlingsprogrammet för åkerböna som vi just nu tar fram i Svalöv är ett bra exempel på ett projekt där ny kunskap tas fram för framtidens odling. Överenskommelsen är att när ett effektivt förädlingsprogram för åkerböna har byggts upp kommer den fortsatta sortframställningen att tas över av Lantmännen.

Text: Helena Holmkrantz

Det kommer att bli ett verktyg i alla förädlingsprogram eftersom det ger möjlighet till både effektivare urval och kortare förädlingscykler.

Peter Annas, chef för Lantmännen FoU,

Åkerbönprojektet i SLU Grogrund omfattar forskning på många plan och koordineras av SLU i Alnarp. Fyra organisationer är delaktiga, förutom Lantmännen och SLU är det även Kalmar-Ölands trädgårdsprodukter och Lyckeby Stärkelse. Det finns en rad aktiviteter inom ramen för projektet. Förädlingsprogrammet är en del av arbetet, dessutom samlas kunskap till genpool med egenskaper som kan komma till nytta för framtida förädling. De olika

genotyperna kommer att undersökas för att man även ska kunna använda förädlingsverktyg som genomisk selektion, som kan göra förädlingen mer effektiv på lång sikt. Projektet handlar både om att möta Sveriges behov av foderprodukter och att ta fram nya proteinbaserade vegetabiliska livsmedel. Därför ingår även forskning kring smak för att man bland annat ska kunna grönskörden åkerböna till livsmedel.

Jakten efter friska gröddor

Ascra[®]
Xpro

Ascra Xpro
från Västgötaslätten 2019

Obehandlad yta

"I jakten efter **friska gröddor** och **höga intäkter**,
så rekommenderar jag givetvis Ascra Xpro i de flesta
spannmålsgrödorna!"

Fredrik Tidström, VÄXTAB, Sörosets Gård, Tibro

Grön mark är bra mark

Fredrik Ohlsson, Norregården, Dalby, vurmar för grön mark där mellangrödor är ett bra sätt att komplettera övriga grödor i växtföljden. Oljerättika är ett av flera alternativ. Traditionellt importeras utsädet, men förra året lyckades Fredrik fröodla oljerättika med framgång.

– Lagra in kol i marken? Ja, det ska vi. Svenskt lantbruk ska visa att vi är duktiga på det och då är det självklart att marken ska vara grön!

Det säger Fredrik Ohlsson, lantbrukare på Norregården, strax öster om Lund i Skåne. Ett bra sätt att få marken extra grön under längre tid av året, det är att odla mellangröda. Men hur får man in den i odlingssystemet? Ja, det är som med allt praktiskt lantbruk beroende på hur verksamheten bedrivs, jordarna, växtföljden och mycket annat. Det kanske lite speciella med Norregården är den breda palett av grödor man har på gårdens 125 hektar. Man odlar bröd-höstvete, malkorn, skalfri havre, höstraps, sockerbeter, majs, julgranar samt fröodling av rödklöver, ängs-svingel och 2019 även oljerättika. Det ger en i sig mycket varierad och bra mix av vår- och höstgrödor. Tidigt och sent mognande, men också arbetsintensivt.

– Vi har hållit på med skörden sedan i juni. Lille-julafton hugger vi sista julgranen, berättar Fredrik med glimten i ögat.

Norregården

På Norregården bor Sofia, Fredrik, Hugo och Ebba Ohlsson. De är fjärde generationen på gården som ligger i Sjöstorp – en idyllisk liten by mellan Dalby och Lund, i Skåne. **Areal:** 125 hektar ägt och arrenderat. Växtodling: höstraps, korn, vete, havre, majs, julgranar samt fröodling av rödklöver, ängssvingel och oljerättika. En del av det som odlas används i Norregårdens vildfågelfröblandningar.

Miljöprofil: Man är mycket aktiv i en genomtänkt miljöprofil som innefattar bland annat: lärkrutor, biobädd, ecodriving, delaktighet i forskning- och utvecklingsarbete, arbete med att gynna humlor och bin även biologisk mångfald. www.norregarden.se

Under årens lopp har Fredrik då och då lyckats trycka in en mellangröda, trots pusslet att få ihop alla grödorna i en bra växtföljd.

– När jag sitter på tröskan, då tar jag beslutet om det är läge för en mellangröda på fältet. Det beror på hur året blivit, strukturen i marken och mycket annat, menar Fredrik.

Att gå in i ett system där man, mot ett stöd, förbinder sig till ett visst upplägg för mellangrödan är helt enkelt inte möjligt på Norregården. Men vid en enklare växtföljd så är det givetvis ett fullt möjligt och bra alternativ. Fredrik menar att de regler och tidsramar som då gäller känns för hans del begränsande om man som växtodlare vill utnyttja mellangrödornas alla fördelar:

– Man skulle önska sig lite mer generositet med såtider och när mellangrödan får brytas

Biologisk bearbetning

För det finns så många fördelar när mellangrödan kommer till sin fulla rätt:

– Jag ser mellangrödan och speciellt oljerättikan som biologisk bearbetning. Strukturen efter årets oljerättika är

Patrik Svanström, produktchef frö på Lantmännen Lantbruk tillsammans med Fredrik Ohlsson, Norregården, fröodlare 2019 av oljerättika Silentina.

När jag sitter på tröskan, då tar jag beslutet om det är läge för en mellangröda på fältet. Det beror på hur året blivit, strukturen i marken och mycket annat.

fantastiskt bra, ungefär som efter en riktigt bra rödklöverfrövall. Fredrik befinner sig som han uttrycker det i ett "ingenmansland" vad gäller bearbetning. Plogen och kultivatoren gå om vartannat men som han försöker utnyttja på bästa sätt efter de aktuella förutsättningarna.

Engagerad satsning på frö

Så om det nu är lite knepigt att få in oljerättika som mellangröda – varför inte då som fröodlingsgröda? Fredrik odlar sedan tidigare både rödklöver och ängssvingel till frö.

– Jag funderade kollade lite och såg att vi importerar utsädet till oljerättikan. Det känns ju inte bra. Vi är ju jätteduktiga på frö i Sverige och har mycket hög kvalitet på det vi levererar, så jag kontaktade Magnus Karlsson på Lantmännen och sa att jag var intresserad av att fröodla oljerättika. Och så blev det, berättar Fredrik förnöjsamt.

Att vara pionjär med att odla en ny gröda är både spännande och en utmaning. Fredrik och Magnus pratade sig samman kring utsädesmängd och gödsling. Förenklat kan man säga

odlingen av oljerättika har ganska stora likheter med vårraps så rapsbaggarna var en stor utmaning.

– Det var en veritabel invasion. Jag sprutade tre gånger och det kändes tveksamt om det skulle bli något. Men så plötsligt ploppade det fram fina baljor och totalt blev det cirka 1 100 kilo rensad vara per hektar, konstaterar Fredrik.

Ett kritiskt moment vid fröodling är ofta tröskningen. Men den gick väldigt bra. Oljerättika drösar inte men det krävdes ändå en hel del skruvande på tröskan för att få en bra urtröskning utan för mycket spill. Odlingen har gett mersmak och Fredrik har många idéer kring hur han ska förbättra odlingstekniken till en eventuell odling 2020.

– Jag kanske stränglägger, kanske lite mer kväve men så hoppas jag framför allt på en UPMA för att kunna ogräsbekämpa med medel som oljerättikan tål.

Text och bild: Hans Jonsson, Cumulus Information

Fotnot: UPMA uttyds Utvidgat Produktgodkännande för Mindre Användningsområden.

Patriks uppgift:

Rätt frö till rätt kund

Ett halvår har gått sedan Patrik Svansson tillträdde tjänsten som produktchef frö på Lantmännen Lantbruk och han börjar bli lite varm i kläderna.

– Jag gillar både detaljstyrning och att agera, men samtidigt fånga de stora dragen, marknadsperspektivet och långsiktigheten, slår Patrik fast.

Närmast kommer han från jobbet som växtodlingsrådgivare på HIR Skåne. Men är också engagerad hemma på föräldragården utanför Enköping.

– När jag läste till agronom i Uppsala bodde jag hemma och det var perfekt för då kunde jag läsa på dagarna och jobba hemma praktiskt på kvällar och helger, berättar Patrik entusiastiskt.

Denna bredd har Patrik stor glädje av i arbetet med ansvar för Lantmännens vallblandningar i Sverige. Det blir mycket supportarbete med allt ifrån den bästa vallblandningen för en ko-bonde i Värmland eller en hästgård i Vellinge i Skåne, till vilken eller vilka sorter av till exempel oljerättika Lant-

Blommande oljerättika på Norregården.

BILD: CAMILLA CALMSUND

männen ska satsa på i sortimentet. Men Patriks fokus är tydligt:

– Mitt mål är alltid att hitta rätt vara till varje enskild kund.

Han betonar att han är bara är en del av ett tajt och bra team som jobbar mot samma mål. Magnus Karlsson och Arvid Aschan står för kontraktsteckning med fröodlare och man bollar hela tiden frågor och idéer med rådgivarna.

– Vi identifierar ett behov – och så tillfredsställer vi det!

– Vad gäller fröproduktion, så är kontraktsodlarna mycket duktiga på både gräs och klöver så varför skulle vi inte kunna fixa fröodling av nya fröslag som oljerättika. Och det är Fredrik Ohlsson ett bra exempel på, avslutar Patrik.

Den stora utmaningen

Att hitta och behålla mekaniker

Joakim Arndorw är affärschef service och reservdelar på Swecon. I den rollen har han utmaningen att se till att verksamheten har tillräckligt många mekaniker, att locka nya till jobb på verkstäderna samt se till att de redan anställda trivs och stannar kvar.

Bristen på mekaniker är omtalad och välkänd i hela maskinbranschen. Hur ser det ut på Swecon och Lantmännen Maskin? Och vad görs för att locka nya tekniker till bolagen?

– Swecon måste rekrytera eftersom vi vill växa. Före coronapandemin hade vi ett behov av 30 tekniker till, det hoppas

jag vi kommer behöva även fortsatt. Men vi måste också bli bättre på att behålla de tekniker vi faktiskt har, konstaterar Joakim Arndorw, som är affärschef för service och reservdelar på Swecon.

Fred Stenudd är HR-konsult för Swecon, men även för Lantmännen Maskin och har överblicken över situationen även där. Han konstaterar att bilden är liknande på Lantmännen Maskin:

– Vi söker också strax under 30 personer just nu och det är bara för att ersätta de vi vet kommer att sluta den närmaste tiden. Hela branschen har brist på folk och det är lika över hela landet.

Sökande på bred front

För att fylla upp de tomma platserna söker maskinbolagen aktivt via skolor, rekryteringsfirmor och genom att ordna intensivkurser för folk som kommer från andra länder. Ett försök gjordes för några år sen i Staffanstorp att rekrytera nyanlända, vilket gav åtminstone två nya medarbetare.

– Vi försöker också utnyttja de an-

ställdas egna kontaktnät och har utlyst "hittelön" när de kommer med tips på någon som faktiskt blir anställd. Vi arbetar hela tiden på att få in tekniker från andra håll än de vanliga kanalerna, förklarar Fred.

– Vi är också mycket engagerade ute på skolorna. Försöker se till att de har maskiner som övningsobjekt och ser till att den senaste tekniken finns ute på skolorna, säger Joakim och berättar om hur man på arbetar för att säkerställa att skolorna håller kvaliteten och utbildar ungdomar som klarar arbetet i verkstaden.

Till detta hör bland annat den avsiktsförklaring som Swecon tillsammans med Lantmännen Maskin, var med och tecknade 2017 för motorbranschcollege. Genom att säkra

hög utbildningskvalitet hoppas man att fler blir intresserade att söka utbildningarna. En annan långsiktig satsning är samarbetet mellan Lantmännen och Försvarsmakten som undertecknades för ett år sedan och håller på att ta form nu. Försvaret har många utbildningar som är användbara även i en civil verkstad.

– En grupp vi skulle

önska att se mer av i våra verkstäder är tjejerna. Det är för dålig jämställdhet i branschen och samtidigt är verkstadsjobbet inget problem för de kvinnor som vågar sig in i det. Bara tre av våra 300 tekniker är tjejer i dag, den andelen behöver öka, säger Joakim med eftertryck.

Behålla personal

Att synas och finnas med på de platser där potentiella mekaniker kan dyka upp är givetvis viktigt. Yrkes-SM för servicetekniker är ett sådant tillfälle, maskinleverantörsmässan på Solvalla och Swe-

cons skoldagar i Eskilstuna är andra exempel. Både Swecon och Lantmännen Maskin arbetar brett för att synas.

Fred menar att bristen på arbetskraft driver på utvecklingen att skapa bättre villkor, bättre arbetsmiljö och bättre möjligheter till karriär inom företaget – för att få folk att stanna.

– Vi vill vara den arbetsgivare som teknikerna kan tänka sig att stanna hos helt enkelt. Glädjande nog ser vi att många kommer tillbaka efter att ha jobbat en tid på andra bolag. Det är ju ett tecken på att vi tar hand om våra medarbetare.

Ett faktum som bidrar till bristen på tekniker är rörligheten på arbetsmarknaden. De yngre mekanikerna är mer benägna att flytta på sig, byta arbetsplats och testa nya miljöer.

– Vi ser att de som är födda på 80-90-talen gärna prövar nya arbetsplatser. De ställer också högre krav på att det finns möjligheter att utvecklas och att det finns karriärmöjligheter.

Joakim fyller på bilden:

– De vill kunna se sin utvecklingsplan. De har gått i skolan i tolv år, kommer till oss och efter ett tag börjar de undra: är det så här det ska se ut i 40 år nu? Att visa dem att det finns möjligheter är jätteviktigt om man vill behålla dem.

Karriärstege för tekniker

På Swecon har det här lett till att man har skapat en karriärstege för serviceteknikerna: Servicetekniker 1, 2 och 3. Första steget när man är ny och grön, andra steget och lite bättre lön får man när man samlat på sig kunskap och erfarenhet. För att nå steg tre måste man vara självgående och klara att arbeta både med kundkontakter och maskiner på egen hand. Detta är ett arbetssätt som nu också påbörjas i Lantmännen Maskin.

Det finns också vidareutbildningar inom olika områden. På Swecon är målet att servicetekniker ska vara

” En grupp vi skulle önska att se mer av i våra verkstäder är tjejerna.

Joakim Arndorw

på utbildning två veckor varje år.

– Allt det här har ju funnits ett tag nu, men vi har varit lite dåliga på att visa vilka möjligheter som faktiskt finns. Vi behöver paketera det på ett tydligt sätt för att visa hur utvecklingsplanen ser ut.

En annan viktig vidareutbildning som Swecon just nu håller på att utforma är hur man som representant för Swecon också ska kunna bära varumärket och hur man kan bidra till en bättre kundupplevelse.

– Vi har genomfört en pilotutbildning i januari och räknar med att kunna dra igång en tvådagarsutbildning på allvar under året. Denna utbildning kommer att leda till att man bli diplomerad servicetekniker.

En annan väsentlig del i att få anställda att stanna kvar är så klart att ge dem bra förutsättningar. Den som kan erbjuda säkra och bra servicebussar i fält, moderna, effektiva verktyg samt säkra och ändamålsenliga kläder blir en attraktiv arbetsgivare. Av den anledningen har Swecon kört igång med ett nytt projekt som tar fasta på arbetsmiljöfrågor.

– Vi kallar projektet safe@Swecon och det handlar om att du ska ha en säker vardag när du arbetar hos oss. Du ska kunna känna dig trygg och inte riskera att skada dig. En del i detta är att vi försett våra fälttekniker med personlarm. Som anställd ska du känna att vi bryr oss, betonar Joakim.

Text: Helena Holmkrantz

Jessica fick jobb direkt efter gymnasiet

Jessica Neiglick är en av serviceteknikerna på Swecons anläggning i Västerås. Hon fick erbjudande om anställning efter sommarjobbet 2018 och tackade ja utan att tveka.

Jessica Neiglick är uppvuxen med motorer. De flesta i hennes familj har kört lastbil eller andra maskiner under hela hennes uppväxt.

– Jag har absolut fått intresset hemifrån. Motorer har varit en del av mitt liv sedan jag var liten, berättar Jessica.

På enheten i Västerås arbetar 24 personer i blandade åldrar. Jessica är den enda kvinnliga serviceteknikern. Hon var även den enda tjejen på sin gymnasieskola som gick utbildningen till maskinmekaniker. Under gymnasiet gjorde hon sin praktik på Swecon och fick därefter sommarjobb där. Hon skötte sig så bra att hon blev erbjuden en anställning och blev anläggningens yngsta medarbetare. För tillfället jobbar Jessica mycket med nyleveranser och att utrusta nya maskiner.

– I framtiden vill jag fortsätta utbilda mig och utvecklas inom yrket. Jag trivs så bra med jobbet på Swecon, så här vill jag stanna, avslutar Jessica.

Jessica Neiglick, servicetekniker på Swecon.

Svenska maskinmässan senareläggs

Branschorganisationen Maskinleverantörerna har kommit fram till att ett genomförande av Svenska Maskinmässan på Solvalla i juni är för osäkert på grund av den pågående spridningen av coronaviruset. Swecon är en av de utställare som nu får ändra sina planer. Mässan senareläggs till den 1-3 oktober.

POTATIS EMBALLAGE

NY HEMSIDA!

FOTE GÅRDENS EMBALLAGE LIDKÖPING

Tel 0510-500 29
070-545 00 29
Fax 0510-500 04
leif@fotegarden.se

www.fotegarden.se

ADAMA

MIRADOR® FORTE

Fungicid byggd för både stråsäd och raps.

SVAMPMEDEL

Verkar mot svartpricksjuka och stark på rost.

Mirador® Forte är en fungicid mot svartpricksjuka och som dessutom är stark på rost. Lämplig att använda tidigt på säsongen. Kan användas i raps genom hela blomningen. Läs mer på adama.com. Mer information: Rikard Larsson 070-292 22 28, Lars Kruse Andersen +45 51 24 90 70.

Simply. Grow. Together.

ADAMA.COM

ADAMA Northern Europe B.V. | Medlem i Svenskt Växtskydd. Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler.

Revystar® XL

Designed to Outperform Today & Tomorrow

☆☆☆☆☆ Effekt mot Septoria*

Stark resistensstrategi

Effektiv oavsett väder

Allt i samma förpackning

BASF

We create chemistry

*)enl SJV rating 2020

Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler. BASF är medlem i Svenskt Växtskydd.

Logistikhinder håller priset uppe i coronatider

Tamer Umdu
Råvaruanalytiker
på Lantmännens
spannmålsenhet

Coronaviruset har hamnat i centrum i den globala världen på samma gång som vårbruket är i full rullning runtom i Europa. Fysiska leveransutmaningar när gränser stängs och logistiken ansträngs håller uppe vetepriset när allt annat rasar.

2020 har hittills präglats av kraftiga börsfall, försvagning av den globala ekonomin samtidigt som flera länders centralbanker och regeringar agerar genom att släppa ett nytt stödpaket efter en annan. Allt för att hindra den accelererande ekonomiska nedgången. Oron har även spridit sig vidare till valutamarknaden med snabba och tvära kast. Både världens största exportör av vete och världens största exportör av sojaböner, Ryssland och Brasilien, har genomgått kraftiga försvagningar av respektive lands valuta. Under tiden som allt annat har fallit i värde har vetepriset på Matif-börsen klarat sig förhållandevis bra.

I skrivande stund har antalet dödsfall till följd av coronaviruset stigit till över 40 000 avlidna i världen. Och det går fort nu, alldeles för fort. Flertalet europeiska länder har följt Kinas fotspår med drastiska åtgärder såsom karantän, gränskontroller, nedstängning av industrier och skolor för att minimera riskerna med smittspridningen. Genom social isolering är förhoppningarna att man ska kunna begränsa och få kontroll över spridningen för att så småningom kunna återgå till mer normala levnadsförhållandena.

Svårt återgå till normalläge i Kina

I hemlandet för epicentrum av virusutbrottet, Kina, försöker människor börja återgå till vardagen sedan början av mars. Antalet nya fall har nästintill avstannat samtidigt som fler och fler återvänder till storstäder och arbeten.

Trots det finns det många följd effekter för vissa branscher efter virusutbrottet jämfört med månaderna innan. Bland annat har flygavgångarna minskat över 50 procent och antalet tunnelbanepassagerare i storstäder som Shanghai och Beijing har minskat med 70 procent. Under virusutbrottet stängdes även en del fabriker med störningar för gods-transportsektorn och parallellt med det uppstod personalbrist på hamnarna. Än i dag fortsätter det uppstå logistikutmaningar när framskjutna order ska börja levereras till fabriker samtidigt som det delvis ännu råder brist på personal.

Transportproblem i Europa

Drastiska åtgärder som vidtagits av de europeiska regeringarna i samband med Covid-19-epidemin har slagit hårt mot bland annat flyg-, service- och turismsektorn. När det gäller sektorn för gods-transporter och logistik – hamnar, tåg, lastbilar och liknande – har man försökt få dem att förbli aktiva. Detta för att säkerställa kontinuiteten och leveranser av samhällskritiska varor såsom livsmedel och läkemedel. Det handlar även om att undvika hamstring bland slutkonsumenter som oroas för långvarigt underskott av en del varor.

Trots alla ansträngningar har logistikstörningarna ökat i Europa med färre transportmöjligheter på grund av stigande antal sjukfall, ökade gränskontroller och minskad handel av varor som resulterat till ekonomiska svårigheter för en del åkerier. Handeln med spannmål har inom vissa regioner begränsats eftersom transportmöjligheterna inte kan garanteras samtidigt som beteendet från kvarnar och foderfabriker är att försöka möta den kraftigt ökade efterfrågan genom att ta högre höjd för lagring av fysisk vara.

Kraftiga prissvängningar

Transportstörningarna har resulterat i kraftiga prissvängningar på de fysiska marknaderna. För kvarnar och foderfabriker kan störningarna leda till kraftiga prisökningar om varan inte kan levereras och man blir tvungen att betala ett högre pris för att få tag på råvaran.

För lantbrukaren kan nuvarande utmaningar medföra svårigheter

” **Risken för leveransstörningar samt stark efterfrågeökning på grund av hamstring av livsmedel såsom mjöl och pasta har hållit priset uppe för vete.**

att sälja spannmålet till mellanhänder. Även om affären skulle kunna vara attraktiv kan omständigheterna medföra att det inte går att garantera leverans av varan på grund av transportstörningarna. Situationen riskerar då leda till stora kostnader om avtalet kan inte uppfyllas.

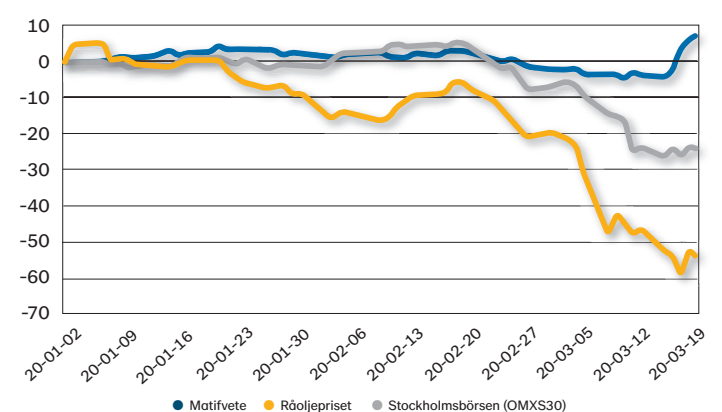
Hamstring medför efterfrågan

Risken för leveransstörningar samt stark efterfrågeökning på grund av hamstring av livsmedel såsom mjöl och pasta har hållit priset uppe för vete. Rådande utveckling på de finansiella marknaderna har också fått globala finansiella förvaltare och investerare att söka efter tryggare placeringar. Då har livsmedelssektorn varit ett av de få alternativen.

Avslutningsvis förväntas oron och osäkerheten med coronaviruset fortsätta även om smittspridningen begränsas i Europa. Alla de ekonomiska stödåtgärder som just nu vidtas kommer så småningom att stoppa den accelererande ekonomiska nedgången. Förmodligen fortsätter viruset dyka upp i olika delar av världen med följd att regeringar tar till drastiska åtgärder för att begränsa spridningen. Eftersom ovissheten kvarstår och påverkar människors rörlighet och beteenden kan effekterna bli långvariga förändringar. Detsamma kommer nog även gälla för den fysiska spannmålsvärlden. Livsmedels- och foderindustrin kan bibehålla en hög höjd genom att ha större lager nivåer. Det blir ett sätt att undvika likartade logistikstörningar i framtiden.

Mjöl och pasta - bästa investeringen under 2020

Procentuell utveckling sedan årsskiftet för kvarnavetepriset på Matif, Brent råoljepris, svenska börsindex OMXS30.

KÄLLA: BLOOMBERG

Varsågod!

Lantmännens odlingsstrategier*
finns nu tillgängliga i din mobil på:
www.odla.lantmannenlantbruk.se

För moderna lantbrukare har vi nu uppdaterat all informationen från vår odlingsbibel Odlå i en digital version. Den är tillgänglig och läsbar där du är uppkopplad. Årets nyhet: Både blandningstabeller och ogrässtrategier är nu ännu enklare att läsa mobilt. Skanna den gröna QR-koden med mobilens kamera.

*Lantmännens odlingsstrategier testas i sin helhet. De tankblandningar vi rekommenderar är alltså testade i försök, vi vet att de fungerar.

Odlå ditt försprång med oss!

 Lantmännen